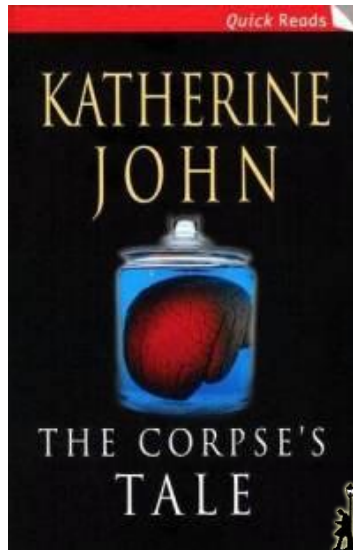

KATHERINE JOHN

Priča o jednom ubojstvu

The Corpse's Tale

A book in the Quick Reads 2006 series

U malom mjestu u Walesu ubijena je lijepa 18-godišnja djevojka koja je htjela postati glumica. Za ubojstvo je optužen i osuđen mentalno zaostali mladić, ali 10 godina nakon toga on je pušten iz zatvora i otvara se nova istraga.

ZA PROFESORA NORMANA ROBBINSA
koji je želio saznati što se zbilo Trevoru Josephu

PRVO POGLAVLJE

– Živjela Anna Harris, naša nova Catherine Zeta Jones, koja će iz Walesa krenuti za Hollywood. – Bob Evans, najbogatiji farmer u Llanu, podigne svoju čašu prema lijepoj plavuši, s isto tako lijepim plavim očima. Anna je sjedila u ženskom društvu za stolom u kutu bara gostionice Angel.

– Hvala vam, gospodine Evans. – Uzvrativši zdravicu, Anna podigne čašu i svi gosti bara učiniše isto. – Ali prije nego i pomislim na Hollywood, čekaju me tri godine Dramske akademije.

– Stići ćeš ti i do Hollywooda, dušo moja, – dobaci Rita James, vlasnikova žena, žustro skupljajući čaše s Anninog stola. – Htjela sam reći jednoga dana, jer Anna je prelijepa i previše talentirana da bi svoj život provela u malom selu poput Llana.

– Zaslužila si svoju stipendiju, – složi se i vikarova žena Judy Oliver.

– Iako ne znam kome ću nakon rujna ponuditi glavnu žensku ulogu u našoj dramskoj udruzi.

– Nanesi malo više šminke starijim članicama, – podrugljivo dobaci Angela George, njena šurjakinja i supruga policijskog časnika.

– To je predivan sat, Anna. Slični tvome, zar ne Judy?

– Skoro, – složi se Judy.

– Zar nije prekrasan? – Anna ispruži ruku tako da se svi mogu diviti zlatnom satu optočenom dijamantima.

– Je li to rođendanski poklon? – upita Angela.

– Od tajanstvenog obožavatelja, namignuvši odvrati Anna.

– Prekini, molim te. Ne volim romantične priče, jer me podsjećaju na ono što propuštam, – dobaci Rita noseći čaše prema kuhinji. Tamo je njezin punašni, sredovječni suprug punio posudu kockama leda.

– Bob Evans je stari pokvarenjak, – doda ona, odloživši poslužavnik na dasku za sušenje. – Ne skida pogled s Anne Harris.

– Kao ni ostali muškarci, draga, – odvrati Tyrone, ubacivši još leda.

– Nema grijeha u gledanju. Anna je dovoljno lijepa da u svakom muškarcu pokrene buru hormona, pa bio on i na samrti.

– Što bi se uskoro moglo dogoditi Bobu Evansu, ukoliko nastavi piti ovim tempom.

– Budi sretna da je ovdje odlučio potrošiti svoju mirovinu. Pola naše tjedne zarade otpada upravo na njega.

– Ali Anna je toliko mlada da bi mu mogla biti kći.

– I nažalost, za nekoliko tjedana zauvijek će otići odavde, – zaključio Tyrone i krene prema baru.

Anna je upravo završila s pićem i prebacila šal preko ramena.

– Zar već odlaziš? A baš sam htjela pozvati još jednu rundu, – žalila se Angela.

– Roditelji su mi otputovali na sajam antikviteta, pa sam im obećala da ću ujutro otvoriti radnju.

– Nadajmo se da će lijepo vrijeme namamiti i pokojeg turista. Crkvenom fondu bi dobro došlo nešto novca. – Judy bi svake subote postavila štand ispred crkvenog ulaza, te prodavala med i ostale donirane lokalne proizvode ne bi li tako prikupila novac.

– Jednako i našoj radnji. Što više novca moj otac zaradi, to će više i dati svojoj siromašnoj kćeri studentici. Laku noć svima!

Prije nego je zatvorila vrata čula je Boba Evansa kako govori: – Divna je ona djevojka. Za svakoga ima lijepu riječ.

Protrnula je. Bob Evans joj nikada nije bio drag. Čak i kao mala djevojčica, znala je osjetiti kako je skida pogledom.

Prošla je preko parkirališta. Noćni zrak je bio topao, ispunjen mirisom ruža i lavande, a nije bilo ni daška vjetrova. Svjetla su sjala u nizovima kuća i trgovina koje su omeđile ulicu, dok je mjesni trg zjapio prazan.

Srednjovjekovna tržnica ispod krova od škrljevca zaogrnila se u tamu. Voljela je Llan, njegovu slikovitu ljepotu i ljubazne susjede.

Smatrala se sretnicom što se rodila i odgojila u takvom mjestu, ali sad je bilo vrijeme krenuti naprijed. Srpanj je skoro pri kraju; još mjesec dana i ona će živjeti novim životom u velikom gradu. Ako uspije, nikad više neće nijedno ljeto provesti ovdje.

Smijeh iz gostionice Angel odzvanjao je za njom dok je prelazila ulicu. Obrisala je mrlju sa stakla u uglu crkvene oglasne ploče i zagledala se u svoj odraz. Duga plava kosa srebrnasto se ljeskala na mjeseci, a haljina pastelnih boja dopirala joj je do koljena i lagano lepršala oko njenog vitkog tijela. Zamisljala je sebe na pozornici – Titanija u – Snu ljetne noći – ili, još bolje, Julija.

Još jednom pogleda na jednu i drugu stranu. Kako nije nikoga ugledala, otvori vrata i potrči stazom koja je između grobova vijugala prema crkvi. To je bio poznati prečac koji su koristili skoro svi mještani. Crkva se nalazila točno između puba i trgovina na jednoj strani mjesta i niza kuća na drugoj strani. Bilo je mnogo lakše preći preko crkvenog dvorišta, nego ga zaobilaziti okolnim putem.

Zanesena svojom blještavom budućnošću, prošla je pored male daščare iza sakristije koja se nalazila sa stražnje strane crkve. Jedna ruka se naglo pojavi i začepi joj usta. Bespomoćna, ne mogavši ispustiti ni glasa, naglo je odvučena

u tamu ispod drveta tise gdje ni mjesečina ne može doprijeti. Muškarac tiho prošapće njeno ime i približi uzdignuti prst svojim usnama, a zatim je pusti. Ona ga obgrli objema rukama oko vrata i strastveno poljubi. Tada je on podigne sa zemlje i odnese do uzdignutog nadgrobnog spomenika koji se oslanjao na zid crkve. Njihove su se sjene stopile i duboko utonule u tamu.

Dijelovi razgovora iz gostionice čuli su se na mahove sve do mjesnog trga, a sat na crkvenom zvoniku upravo je otkucao deset sati. Desetak je žena izašlo iz puba i polako se vuklo smijući se i šaleći nekoliko minuta, prije nego su se razišle u raznim pravcima.

Na drugoj strani crkve, nasuprot gostionice, krupan i dobro građen muškarac prošao je pored niza kuća, otvorio vrata i zakoračio u crkveno dvorište. Nisko se saginjući, pucketao je prstima i zveckao uzicom za pse. Dozivao je svaki put kad bi čuo šuškanje iz grmlja koje je raslo među grobovima. Kad je došao do vrata koja vode prema gostionici Angel, okrenuo se i vratio istim putem.

Jecao je, brišući oči, dok je za sobom zatvarao vrata. Krenuo je dolje ulicom pored kuća i dalje zveckajući uzicom, dozivajući svaku sjenu koja bi preletjela preko krajolika obasutog mjesečinom.

Tyrone je ispratio posljednje goste iz Angela i zaključao vrata. I muški i ženski glasovi zavicali bi – laku noć – i utihnuli. Nekolicina žena uhvatila se za ruke i pjevajući zaplesala na tržnici – Ja zviždim veselu pjesmu.

Svjetla u kućama i pubu polagano su se počela gasiti. Mačke su se šunjale ulicama i dvorištima, dok je lisica lagano kaskala preko crkvenog dvorišta. Zastajkivala je njušeći, sve dok naglo nije utekla začuviši lavež pasa.

Sjenke u mraku iza crkve naglo se podigoše. Razdvojile su se, a zatim ponovno nakratko spojile i onda opet razdvojile. Muškarac se žurno udaljio prema stražnjem dijelu dvorišta i

preskočio zid. Ubrzo je nestao iz vida u šumskom gustišu.

Anna je sjela na grobnu ploču i počela zakopčavati niz dugmadi na gornjem dijelu haljine. Sova je kriknula i obrušila se nisko prema otvoru u živici susjednog vrta. Skamenila se.

Vrata na strani koja vode prema kućama zaškripe, i Anna se stisne uza zid. Koraci su praskali šljunčanom stazom, prošli su pored crkve ali ona se nije pomaknula, sve dok nije začula da se zatvaraju i vrata prema gostionici. Spustila se s nadgrobne ploče, pipajući stopalima po travi u potrazi za cipelama. Pronašavši jednu, podigla ju je i navukla, usput podižući nogu da je zakopča preko pete.

Osjetila je nekakav pokret, podigla pogled i ugledala svjetlucavi mjesječev odraz odmah iznad vlastite glave. Prije nego li je uspjela shvatiti o čemu se radi, to nešto se sručilo dolje prema njoj. Pala je, dok ju je razapinjala neizdrživa bol. Svjetlaci su joj igrali pred očima. Nije mogla čak ni puzati, pa je samo ispružila ruku i zarila nokte duboko u nečije meso.

Prsti su joj izgubili snagu. Potoci mjesječeva svjetla stapali su se sa sjenkama u jednolično crnilo. Kako su boje počele blijediti, tako je i njena bol pomalo nestajala.

*

Jazavci su se šunjali prevrćući kante u potrazi za hranom, sova se vratila u svoj e gnijezdo u štali, a lisice su u međuvremenu zauzele bivši brlog jazavca.

Ali čim su prve sunčeve zrake dotaknule istočna brda, sve je najednom utihnulo. Sunce se polako uspinjalo, a kad je crkveni sat odzvonio pet sati, čitava je dolina bila obasjana mekom, zlatonosnom svjetlošću.

Pekar Tom prvi je izašao iz svoje kuće. Odjeven u bijelu kecelju i s kuharskom kapom naherenom prema zatiljku, zaključao je vanjska vrata kuće točno pet minuta nakon pet sati. Zatim se uputio prema svojoj radnji koja je samo malo

dalje od puba. Nakon deset minuta njegov se naučnik sjurio niz ulicu i zakucao na vrata pekare.

U šest sati je kombi ostavio svežanj s novinama ispred trgovine mješovitom robom i poštanskog ureda. Tri momka iz općinskih kuća stigla su upravo kad je Gareth Morris, upravitelj pošte, prodavač novina i voditelj trgovine otvarao vrata. Već u šest i po momci su bili na putu s torbama punim novina. Crkveni je sat otkucao sedam sati, poštar se upravo pojavio, a David – Dai Pomoćnik – Morgan je izašao iz svoje kuće u Crkvenoj ulici. Poslao je poljubac svojoj majci i krenuo prema crkvenom dvorištu, dok mu je Sammy, njegov novi štenac, trčkarao oko nogu.

Dai se osjećao odlično. Mama mu je spremila najdraži doručak sa slaninom, jajima i porilukom, te svinjskim kobasicama. Iscijepao je samo polovinu cjepanica koje je gospodin Jones darovao crkvi, a cijepanje drva bio mu je omiljen posao. Uz to, njegova mama će ispeći pile za večeru.

– Dai Pomoćnik, kako su ga zvali skoro svi u Llanu, imao je trideset godina i znao je da se razlikuje od ostalih ljudi. Majka mu je objasnila kako je njegov mozak ostao bez dovoljno kisika za vrijeme poroda, što ga je učinilo donekle sporijim i ne baš tako bistrim. Ali mati ga je također naučila da mora biti sretan što ima dobar dom i ljubazne prijatelje i susjede.

Vikar, gospodin Tony, zaposlio ga je tri dana u tjednu. Dai je uživao u čišćenju crkve i održavanju groblja. Ljeti bi mu nudili više sezonskih poslova nego što je mogao obaviti, a zimi bi šetao tuđe pse zajedno sa svojim psom i uvijek bi nekome zatrebalo posjeći drva ili obrezati grane.

Gospodin i gospođa Harris, koji su im bili prvi susjedi, plaćali su mu posao u staretinarnici za vrijeme trajanja aukcija, da im pomogne podizati eksponate. Većinom bi zaradio više nego mu je trebalo da plati mami za uzdržavanje, kupi nešto odjeće i popije koju kriglu piva.

Uputio se prema daščari gdje je držao alat, a onda se

dosjetio kako je prethodnog dana zaboravio spremiti svoju sjekiru i kako ju je ostavio među cjepanicama iza daščare. Nadao se daje djeca nisu pronašla i ozlijedila se.

Nešto mu je zasvjatlucalo na putu i on to podigne. Naušnica, zlatna, ali i prljava, pa je on pokuša očistiti trljajući je, ali bez uspjeha. Sammy je u međuvremenu otrčao naprijed. On ubaci naušnicu u džep i oštro zaviče Sammyju da se vrati. Bio je ljut na njega što mu je odlutao prethodne večeri, iako mu je mama govorila kako mora imati više strpljenja, jer je pas još mlad. Toby, pas kojeg je imao prije, nikad mu nije pobjegao, pa čak ni onda kad je bio štenac.

Sammy se pokunjeno došuljao s podvijenim repom. Dai čučne želeći ga pogladiti i ugleda odmah iza daščare noge neke djevojke. Nagnuo se prema naprijed, a ona je ležala na travi tik do grobnice. Sjekira – njegova sjekira, prepoznao ju je po urezima na dršci – virila joj je iz glave. Toliko se uplašio da nije mogao disati.

Znao je da joj nekako mora pomoći. Sjekira je morala jako boljeti, pa ju je pokušao izvaditi. Lako ju je izvadio, suviše lako. Pao je natrag na stazu i zaplakao. Ruke i košulja bili su mu potpuno krvavi, a djevojka se nije ni pomaknula.

Podigao je pogled i ugledao gospodina Tonyja kako netremice bulji u njega.

– Netko joj je zabio moju sjekiru u glavu, gospodine Tony. Ja sam je samo izvadio.

Vikar je prestravljeno zakolutao očima.

– Nisam joj ja zabio sjekiru u glavu, gospodine Tony. Neka vam sama kaže. – Dai baci pogled natrag prema djevojci čija je glava bila oblivena krvlju. Bila je potpuno gola, a mama mu je uvijek govorila da nije lijepo gledati gole djevojke. Okrenuo je glavu, no još uvijek je mogao vidjeti njena stopala. Mušica joj je sletjela na palac, ali se djevojka nije ni pomaknula i još uvijek je ukočeno ležala. Ukočena poput mrtvih životinja, za koje bi ga sumještani ponekad zamolili da ih sahrani.

– Nisam ja ovo učinio, gospodine Tony, – šaptao je. – Nisam ja.

DRUGO POGLAVLJE

Deset godina zatvora promijenilo je Daija Pomoćnika. Naučio je biti neprimjetan i nikad ne bi govorio, osim ako mu se netko drugi ne bi prvi obratio. Svakome se uklanjao s puta i, bez obzira kako ga žestoko udarali, nikad ne bi uzvraćao udarac. Također je naučio izgledati tako kao da pažljivo sluša, čak i onda kad ne bi uopće slušao. Radio je to najviše zbog psovki. Njegova je majka mrzila psovanje i govorila mu to kadgod bi ga posjetila. Ili bi ga podsjećala na to u svojim tjednim pismima.

Sudac je završio svoje izlaganje i tišina se nadvila nad sudnicu. Dai se nervozno meškoltio na optuženičkoj klupi. Nije volio sudnice, jer nisu imale prozora, zrak je bio ustajao i vruć, a ljudi su u sudnici rabili velike riječi koje on nije razumio.

Gospodin Smith mu se smiješio, ali gospodin Smith mu se smiješio i zadnji put kad je bio u sudnici. A tada je bio prisiljen sjediti u sudnici iz tjedna u tjedan i slušati druge ljude kako pričaju laži o njemu i Anni Harris. Nisu mu dozvolili da objasni što se uistinu dogodilo tog jutra u crkvenom dvorištu. Na kraju su ga poslali u zatvor, gdje je ostao sve do danas.

Sudac se nagnuo naprijed prema klupi. – Gospodine Morgan?

Dai je poskočio na spomen svog imena, ali je znao što treba odgovoriti. – Da, gospodine.

– Jeste li razumjeli što sam upravo rekao? – , Dai se pobojao da će sudac biti ljut na njega što nije pažljivije slušao, ali ipak odmahnu glavom.

Sudac se okrene prema gospodinu Smithu. – Molim vas, objasnite svom klijentu kakav je postupak.

Alan Smith dotakne Daijevu ruku još uvijek se smiješeći.

Ali Dai je bio previše uzrujan da bi uzvratio osmijeh, iako je Alan Smith bio njegov – zastupnik. Dai nije znao što znači riječ – zastupnik, ali je znao da je gospodin Smith njegov prijatelj. Posjećivao ga je u zatvoru, osobito oko Božića kad je njegovoj majci bilo teško putovati, jer vlakovi nisu vozili. Gospodin Smith mu je donosio stripove, AirFiov¹ pribor za modeliranje i bojenje¹ i slatkiše. Što je najvažnije on bi ga saslušao. A Dai je znao da mu gospodin Smith vjeruje kad kaže kako nije ubio Annu Harris. Ona je prema njemu bila ljubazna i bila mu je pravi prijatelj.

– Davide. – Osmijeh Alana Smitha bio je sve jači. – Dobio si.

Dai uvuče ruke duboko u rukave odijela koje mu je Alan darovao za sudnicu. Isto je nosio i prije deset godina, ali je u zatvoru izgubio na težini.

– Što sam dobio, gospodine Smith?

Sudac reče: – Slobodni ste, gospodine Morgan.

Dai je čuo suca, ali nije mogao povjerovati.

– Slobodni ste, gospodine Morgan, – opet ponovi sudac.

Alan mu pomogne da ustane s optuženičke klupe.

– Telefonirat ćemo tvojoj majci i reći joj da dolaziš kući, Davide, a onda ću te počastiti šalicom kave i kolačima.

Dai je skrenuo pogled od Alana prema sucu. – Ne razumijem.

– Slobodan si, Davide, – ponovi Alan. – Ne moraš se vraćati u zatvor.

– Moji pribori – moji crteži

– Poslat ćemo nekoga po tvoje stvari, Davide.

Dai nije mogao vjerovati. – Ne moram se vraćati u zatvor?

– Ne. Sudac je pregledao dokaze i zaključio da osuda počiva na klimavim temeljima. – Alan sporo odgovori.

¹ AirFi je britanska tvornica igračaka koja proizvodi pribor za izradu raznih modela brodova, aviona, automobila itd., a koje djeca moraju sama zalijepiti i obojiti – op. prev.

– Neću nikad priznati da sam ubio Annu Harris, zato jer nisam. – Dai sam sebi začepi usta.

Alan se sjeti sastanaka Odbora za uvjetno oslobađanje. Nudili su mu prijekvremenu uvjetnu slobodu umjesto doživotne robije, ukoliko prizna zločin i pokaže kajanje. Ali David je posjedovao razum desetogodišnjeg dječaka, razum dječaka smješten u tijelo body buildera od 120 kilograma i skoro dva metra visine. Bilo je tu mnogo stvari koje nije uspijevaio shvatiti, ali je znao razlikovati dobro i zlo, jer ga je njegova mama tomu podučila. Znao je da treba govoriti istinu, a ne lagati, i nikad se ne bi mogao pokajati zato što je ubio Annu Harris, jer je nije ni ubio.

– Ne moraš izjaviti da si ubio Annu Harris, Davide, – Alan mu reče. – Sudac te oslobodio, jer tvoja osuda počiva na labavim dokazima.

Dai nije shvaćao ono – osuda počiva na labavim dokazima.

– On zna da ja nisam ubio Annu Harris, zar ne gospodine Smith?

– Sudac je izjavio kako postoji mogućnost da nisi.

Dai ljutito podigne glas. – Ali vi znate daje nisam ubio, gospodine Smith.

– Znam, Davide. I uvijek sam ti vjerovao. Dođi, idemo kući.

– Kući kod moje mame?

– Da, Davide, kući kod tvoje mame, – ponovi Alan.

– Hoće li i svi drugi u mjestu znati kako nisam ubio Annu Harris, gospodine Smith? Moja mama zna, ali tu su još narednik George, velečasni i gospođa Tony, gospodin i gospođa James iz Angela, pa Annina mama...

– Ne znam ništa o ljudima u selu, Davide, – Alan iskreno odgovori.

– Ali tvoj će se slučaj ponovno razmotriti i policija će još jednom pregledati dokaze.

– Narednik George...

– Umirovljen je prije nekoliko godina, Davide, ali policija iz

Llana neće raditi na ovom slučaju. Dovest će policajce iz neke druge jedinice.

– A oni će otkriti da nisam ubio Annu, gospodine Smith?

– Proučit će dokaze, Davide. – Alan se lagano nakloni sudskim redarima koji su održavali red u sudnici. – Ali hajdemo telefonirati tvojoj mami i odvesti te kući.

Kući. Dai je zamišljao svoje selo i kuću njegove mame na vrhu Crkvene ulice. Svakog je jutro križao dane na svom kalendaru, pa je znao daje sada srpanj. Promatrao je plavo nebo i zelene krošnje kroz prozorčić kombija koji ga je dovezao na sud. Ruže i lavanda u maminom vrtu bit će u punom cvatu. Majka će otvoriti kuhinjska vrata i zagrliti ga. Vatra će gorjeti u štednjaku, a kuhinjom će se širiti mirisi pečene kokoši punjene jabukama i kaduljom, pečenih krumpira i umaka.

– Kući, Davide. – Alan pritisne dugme na svom mobitelu tražeći telefonski broj Davidove mame.

*

Točno u šest sati telefon je zazvonio u uredu višeg policijskog inspektora Billa Mulcahyja. Već prije nekoliko dana su mu dojavili kako će – ubojstvo u crkvenom dvorištu – biti dodijeljeno njegovoj jedinici, ukoliko žalba Davida Morgana bude prihvaćena. Razgovarao je s glavnim stožerom oko dvadeset minuta, spustio slušalicu i odšetao do susjednog ureda.

Upravo promaknuti inspektor Trevor James sjedio je za svojim stolom razdvajajući ulazne od izlaznih dosjea.

– Jesi li završio s ubojstvom u ulici Jubilee, Joseph?

– To mi je bio zadnji spis, gospodine. – Trevor ljutito promotri višeg inspektora. Sef mu je već jednom čestitao na obavljenom poslu, a on nije bio sklon opetovanim hvalospjevima.

Mulcahy sjedne u stolicu za goste. – Jesi li pratio slučaj

Davidu Morgana?

– Misliš na velško ubojstvo u crkvenom dvorištu?

– Upravo na to. Imaš li kakvu ideju o njemu?

– Znam samo ono što se moglo pročitati u novinama. – Trevorov se osjećaj nelagode povećava. Njegov medeni mjesec bio je nešto kraći, pa je upravo planirao odvesti ženu na odmor.

– Što to znači? – upita Mulcahy.

– Kao i sa svakom drugom pričom u novinama, zavisi o listu koji čitate. Možete birati između Davida Morgana opasnog i nehumanog monstruma ili pak sjetnog čovjeka s oštećenim mozgom i razumom djeteta.

– Ne bi li želio saznati istinu?

Trevor spusti posljednji dosje na hrpu riješenih. – Ali gospodine, zatražio sam dopust od tjeđan dana.

– Odgodi ga dok ponovno ne istražiš slučaj Morgan i dobit ćeš dva tjeđna.

– A ako, u međuvremenu, iskrzne nešto drugo? – Trevor je znao koliko su bezvrijedna Mulcahyjeva obećanja.

– Onda ću to prebaciti na nekog drugog.

– Zar uistinu, gospodine?

Mulcahy je odlučio ignorirati Trevorov sarkazam. – Dobro, zamolit ću ih da ti pošalju dosje.

Trevor je znao iz vlastitog iskustva da nema koristi boriti se protiv neizbježnog. – Trebat će mi ljudi.

– Koga hoćeš?

– Petera Collinsa.

– Ali on je narednik u Odjelu za droge, a ne u Zločinima.

– Da, ali je dobar policajac.

Collinsa je pratio glas daje policajac s kojim je najteže raditi. Iz nekog posebnog razloga, kojeg Mulcahy nikad nije uspio otkriti, Trevor Joseph se s njim dobro slagao. – Uzmi ga.

– I Sarah Merchant.

– Ne dolazi u obzir. Ona je najbolji pomoćni istražitelj i kompjutorski stručnjak kojeg imamo.

– Upravo zato je i hoću. Znaš li kako je istraživati stare slučajeve?

Mulcahy se na trenutak zamisli. – Završi slučaj što brže možeš. Želim je natrag za dva tjedna.

*

– To bi moglo biti malo prekratko.

– Idete u središnji Wales, i tamo nemate ništa drugo za raditi. Patrick O'Kelly će vas čekati sa svim papirima o obdukciji koji se tiču žrtve. Ispričaj se u moje ime svojoj supruzi. – Bili krene prema vratima.

– Imate li kakvu ideju o slučaju Morgan, gospodine?

– Ideju, – ponovi Mulcahy. – Imam ih mnogo, Josephe. Uistinu, svatko može nagađati, ali ti moraš utvrditi istinu. Sretno.

*

Kada je Trevor nazvao sljedećeg jutra, Patrick O'Kelly je upravo pio kavu u svom uredu u mrtvačnici. Svjestan Patrickovih radnih obveza, Trevor je razgovor unaprijed dogovorio. Stoga je Patrick već imao pred sobom otvoren dosje s fotografijama.

– Profesor Norman Robbins, koji je sada u mirovini, napravio je samu obdukciju. Kako je bio savjestan čovjek, odradio je odlično svoj posao, ali vi ste zabrljali.

– Mi smo zabrljali? – Znajući da od Patricka ne može očekivati ni – dobro jutro, Trevor sjedne na slobodnu stolicu.

– Vaši su poslali na analizu manje od polovice uzoraka koje je prikupio Robbins. Ali srećom, ostali su sačuvani i našli smo ih u hladnjaku. – Patrick izvadi fotografiju Anne Harris kako leži na stolu mrtvačnice. Lice joj bijaše sivo, ali još uvijek

lijepo i čisto. Razjapljena lubanja, otvorena preko vrha glave, pokazivala je svoj sivo zeleni sadržaj. – Smrt je nastupila od jednog jedinog snažnog udarca po glavi.

– Je li bila trenutačna?

– Ne, ali nastupila je za nekoliko minuta. Prema Robbinsovoj procjeni o gubitku krvi, za manje od pet minuta. Profesor je uzeo na desetke uzoraka i brisova. Postoje dokazi da je imala seksualni odnos neposredno prije smrti, ali nisu nađene povrede ili masnice koje bi ukazivale na silovanje. Napravio je i popis najznačajnijih nalaza. – O'Kelly se ponovno osvrne na spis. – Neobična stidna dlaka, crna – za razliku od Annine plave – nađena je zalijepljena na gornjem dijelu njenog bedra, zajedno sa sjemenom. Stavio ju je u vrećicu zajedno sa sjemenom, ali nikad nije stigla do laboratorija.

– Znači imamo i DNA.

– Da, i to od čovjeka s kojim je zasigurno imala seksualni odnos, ali koji ne mora ujedno biti i ubojica. Ima tu kožnih stanica i krvi koji su nađeni ispod njezinih noktiju...

– Kažete da nije bilo tragova nasilja?

– Ne kao kod tipičnog silovanja. Očekujete pronaći modrice po slabinama, prsima i rukama, u slučaju daje žrtva držana silom. A sve što ovdje imamo je nekoliko ogrebotina.

– Možda je ugledala svoga napadača i pokušala se otrgnuti.

– Vi sami morate zaokružiti sliku. Ja vam mogu dati samo činjenice.

Nije bilo prvi put da Patrickov hladan, znanstveni pristup razljuti Trevora. – Je li netko poslao kožu na DNA analizu i utvrdio krvnu grupu?

– Ne, nije uopće.

– Je li David Morgan imao po sebi ogrebotine kad su ga uhapsili? – Ne znam.

– Ako jest, to može objasniti zašto policiju nije bilo briga. – O'Kelly namjesti Anninu fotografiju slikanu u crkvenom dvorištu tik do one slikane u mrtvačnici. – Primjećujete li

razliku?

– Kad su je pronašli imala je sat na ruci. Kasnije je uklonjen zbog obdukcije, što je uobičajena procedura.

– To je skupi zlatni sat sličan narukvici i optočen dijamantima, potpuno ispravan.

Pogledajte joj ručni zglob nakon što je sat uklonjen.

Trevor podigne fotografiju i zagleda se u nju.

– Dao sam je uvećati, – reče pruživši mu uvećanu fotografiju.

– Je li ovo rana od metka?

– Robbins tvrdi da je nastala od uskog i oštrog oruđa, vjerojatno od štapa kojem je skinut zaštitni vrh. A tkogod daje to učinio upotrijebio je znatnu snagu. Našli smo nekoliko iveraka u rani. I njih smo stavili u vrećicu, ali kao i mnoge druge uzorke, nikad ih nisu poslali na analizu. Ova povreda je nastupila nakon smrti. Netko joj je skinuo sat, probio njezin ručni zglob, a potom ga ponovno vratio.

– Je li David Morgan mogao uzeti sat kao trofej, držati ga u kući preko noći, a zatim ga ponovno ujutro vratiti?

– Vi ste detektiv, Josephe.

– Uzorci koje je Robbins prikupio...

– Sinoć smo ih poslali u laboratorij. Nemojte očekivati čuda nakon deset godina. – Patrick podigne vrč s kavom. – Jeste li za kavu? A možda ima i koji čokoladni kolačić u hladnjaku.

TREĆE POGLAVLJE

– Zaboravio sam kako je Wales lijep. Krajolik je prekrasan i podsjeća me na Devon, – primijeti Trevor. Znak da je autoput pri kraju počeo je treperiti i Peter Collins je usporio vožnju.

– Vrlo je lijepo, – složi se hladno. – Bregovi, polja, živice, ovce, trava. Bregovi, polja, živice, ovce, trava – čekajte, ugledao sam dvije krave i tri stabla. – Preskočio je zaobilaznicu i skrenuo na usku cestu s dvije kolničke trake. – Jesi li siguran

za broj ove ceste drugog reda? Na znaku nije pisalo Llan.

– Ali je zato pisalo ime mjesta prije njega, a i onog nakon njega. – Trevor otvori spis na koljenima.

– Gdje ćemo odsjesti? – Peter uspori iza traktora koji je vozio svojih uobičajenih trideset na sat.

– U gostionici Angel.

Zatim žestoko zatrubi. – Ukoliko sam dobro pročitao što piše na znaku, mi se upravo nalazimo u britanskom biblijskom krugu.

– Da, pisalo je Sodoma i Gomora, ali su strelice pokazivale u različitim pravcima.

Trevor se trgne, kad Peter zatrubi po drugi put. – Gdje misliš da će ovaj skrenuti?

– S ceste ravno u polje.

– Ali, ne vidim nikakav ulaz.

– Zar ne može proći kroz ogradu?

Trevor izvuče papir iz dosjea. – Mrzim stare slučajeve.

– Mulcahyju je to dobro poznato, pa ti ga je zato i dodijelio. Ono što ne razumijem, to je zašto si i mene morao uzeti.

– Priznaj kako si polaskan.

– Time što su mi naredili da te pratim u ovu vukojebinu? – Peter se zapita. – Zasigurno nisam polaskan. Više mi se čini da su me poslali u progonstvo.

– Bit će to ugodna promjena. Radit ćemo zajedno kao u dobre stare dane.

– Ja sam više ljubitelj današnjih dana. Imati vlastiti stol u maloj lijepoj postaji i voditi skroman i ugodan život u kojem ću se noću maziti sa svojom djevojkom. Napokon. – Traktor je skrenuo s ceste i Peter pritisne gas, da bi za samo nekoliko trenutaka morao naglo zakočiti, jer je stado krava zapriječilo put.

– Užici seoskog života. – Trevor se potajice smiješio zbog Peterova uzrujavanja.

– Ma kakav užitak? – Peter pritisne dugme za otvaranje

prozora. – Nije ih dobro samo gledati, treba ih i pomirisati.

Trevor baci pogled na spis. – Anna Harris je ubijena točno ovog tjedna prije deset godina.

Kako su bili zastali u moru krava, Peter ugasi motor želeći sačekati dok se krave ne upute stazom prema stajama za mužnju ispred njih. – Kako vidim da ćemo biti ovdje dok se krave ne pomaknu, možeš me slobodno uputiti u predmet. Zao mi je što nisam mogao doći na sastanak.

– Moglo bi se reći – nisi htio. – Trevor ga ispravi.

Peter se nasmiješi i pokaže Trevoru zube. – Sve je u najboljem redu, zahvaljujući dvosatnoj agoniji kod zubara.

– Ne moraš mi se pravdati. Nisam ti ja učitelj. – Trevor okrenu list papira. – Činjenica je da je David Morgan uhićen na mjestu zločina, daje u roku od 24 sata optužen za Annino ubojstvo i da je proces protiv njega lokalna policija pripremila u roku od mjesec dana. Trebalo je šest mjeseci da bi suđenje počelo, jer je obrana Davida Morgana tražila medicinsko i psihijatrijsko vještačenje. Zbog komplikacija pri porođaju on je mentalno na nivou desetogodišnjaka.

Automobil bi se zaljuljao, čim bi ga koja krava okrnula. Peter se zavalio u sjedište i zatvori oči. – A mi očekujemo kako ćemo deset godina kasnije otkriti jesu li sumješteni izabrali seoskog idiota za žrtvu?

– Prema izjavama obrane, David Morgan baš i nije neki idiot. Bio je povremeno zaposlen na čišćenju lokalne crkve i uređenju groblja. Obavljao je i razne honorarne poslove za ljude iz sela, na primjer vlasniku gostionice Angel, mjesnom doktoru i nekolicini svojih susjeda, uključujući žrtvu Annu Harris i njezine roditelje.

Trevor izvuče fotografiju iz spisa.

– Lijepa djevojka.

Peter otvori jedno oko i zagleda se u portret mlade djevojke svijetlo plavih očiju i duge plave kose.

– Veoma lijepa, – složi se. – Što o njoj uopće znamo? –

upita ponovno zatvorivši oči.

– Anna Harris, imala je osamnaest godina, odlične ocjene u školi i osigurano mjesto na Akademiji za dramsku umjetnost. Već kao dijete bila je glumica i model, uglavnom za kataloge, a u iznimnim slučajevima i u TV produkcijama. Upravo je provodila zadnje ljeto u svom roditeljskom domu, pomažući im u staretinarnici ili na aukcijama.

– Momak?

– Više nj ih, ali ništa ozbiljno. – Trevor nastavi okretati stranice spisa.

– Kako je izjavila njena majka, Anna je odlučila napraviti karijeru kao glumica i izbjegavala je emocionalne veze.

– Znači, bila je ambiciozna. A prijatelji? – Cijelo selo, ukoliko je vjerovati izvještajima.

– Muškarci ili žene? – Ijedni i drugi.

– A neprijatelji? – Peter opet zapita. – Nije ih imala.

– To ne vjerujem, – otvoreno odgovori Peter. – Zar Velšani ne smatraju nesrećom govoriti loše o preminuloj osobi?

– Ne, koliko sam čuo. Počeo si izmišljati mitove, Collinse?

– To sam samo negdje našao, – odgovori Peter. – Sto znamo o njenom kretanju te noći kad se dogodilo ubojstvo?

– Radila je u roditeljskoj staretinarnici od devet ujutro do šest sati poslije podne. Tada je otišla kući. Od sedam do devet bila je na probi amaterske dramske udruge u mjesnoj sali za sastanke. Udrugu vode vikar i njegova supruga, Tony i Judy Oliver.

Pripremali su predstavu za kolovoz. Zadnju u kojoj će Anna glumiti prije odlaska na studij. To je bila predstava – Anna i kralj, a ona je očito trebala glumiti upravo Annu.

– Koliko osoba je bilo na probi?

– Šesnaest ih je dalo izjave u svojstvu svjedoka. U devet sati njih je dvanaest otišlo u gostionicu Angel. I Anna Harris je otišla s njima, popivši oko pola krige jabukovače.

Peter se uspravi na sjedištu i, otvorivši oči, ugleda kravu

kako bulji u njih kroz vjetrobransko staklo.

– Kaži mi, molim te, kao sin jednog farmera, može li se kravu plašiti povikom – šu?

– Možeš joj vikati što hoćeš, ali hoće li se uplašiti ili ne to je sasvim drugo pitanje, – odgovori Trevor.

Peter upali motor automobila, i kako je motor zabrujao, krave se počеше lagano kretati.

– Je li Anna te noći sama otišla kući?

– Da, prva je napustila pub oko deset sati. Njeni su roditelji tog vikenda bili na poslovnom putovanju, i ona je umjesto njih trebala otvoriti radnju sljedećeg jutra. Naumila je proći preko crkvenog dvorišta što je uobičajena prečica s jedne na drugu stranu sela, a koristili su je svi stanovnici. Ne bi joj trebalo više od pet minuta hoda od gostionice Angel do roditeljske kuće. Mještani vjeruju da nije stigla do kuće. Sljedećeg je jutra, malo poslije sedam sati, vikar pronašao njeno tijelo u crkvenom dvorištu i Davida Morgana koji je sjedio tik do njega.

– Imamo li izvještaj o obdukciji?

– Da, zajedno s fotografijama. Pregledao sam i jedno i drugo zajedno s Patrickom O'Kellyjem. Sudeći prema njegovim riječima, čovjek koji je izvršio obdukciju, – Trevor ponovno baci pogled na spis, – profesor Robbins, bio je vrlo savjestan, a više od polovine uzoraka koje je prikupio nikad nisu analizirani.

– A trenutno su na laboratorijskoj obradi? – upita Peter. – Tako je.

– Nadam se da će nalazi biti dovoljni. Mrzim ekshumacije još više nego te stare slučajeve. Pokopana je, nije valjda kremirana?

– Da, i to u crkvi u Llanu, – potvrdi Trevor. – Nadajmo se kako ćemo je moći ostaviti da počiva u miru.

– I, što kažu rezultati obdukcije?

– Netko ju je zatukao jednim jedinim udarcem sjekirom. Nema nikakve sumnje da je sjekira pripadala Davidu Morganu.

Obično ju je držao u daščari iza crkve, zajedno s drugim alatom, ali je izjavio kako je sjekiru zaboravio spremiti večer prije ubojstva. Prepoznao je ureze koje je sam napravio na dršci sjekire. Lice, ruke i odjeća bili su mu umrljani Anninom krvlju. Ispričao je, kako je došao na posao tog jutra i pronašao djevojku koju u početku nije prepoznao kao Annu, kako nepomično leži iza daščare za alat. Mislio je da je još živa i pokušao joj pomoći. Na nesreću po forenzičare, tako što joj je izvukao sjekiru iz glave. – Vrijeme ubojstva?

– Prema izvještaju patologa koji je ispitao sadržaj želuca – jela je kikiriki i pila jabukovaču – negdje između jedan i tri sata nakon odlaska iz puba. To bi značilo daje ubijena između jedanaest sati navečer i dva ujutro.

– Dakle, ako ju je David Morgan uopće ubio, to bi bio jedan od onih slučajeva kad se ubojica, nekoliko sati nakon ubojstva, vraća na mjesto zločina.

– Da. – Trevor se ponovno osvrnu na spis. – U njegovu su džepu policajci pronašli Anninu naušnicu umrljanu krvlju. David je tvrdio kako ju je pronašao tog jutra na stazi u crkvenom dvorištu, samo nekoliko trenutaka prije no stoje ugledao Annino tijelo.

Peter potvrdno kimnu glavom.

– Ako čovjeku počneš vjerovati, postane uvjerljiv. Ubojica ostavlja naušnicu koju David Morgan nalazi i koji nalijeće na tijelo Anne Harris. Morao bi postojati neki čvršći dokaz koji mu ide u prilog.

– Nekolicina svjedoka vidjela ga je večer prije, u razmaku od deset i deset do ponoći, kako traži svog psa u blizini crkvenog dvorišta. To otvara mogućnost da je on ipak izvršitelj ubojstva.

– Je li netko čuo kakvu buku? Povike?

– Ništa.

– Sjekira nije baš uobičajeno sredstvo umorstva. Što mu je ona uopće trebala? – Kako su se uspinjali strmim obronkom

brda, Peter ubaci u manju brzinu.

– Crkva ima veliku peć na drva koju koristi zimi. Seljaci daruju drva nakon čišćenja terena, a David ih mora iscijepati, – objasni Trevor.

– Po mogućnosti i pokoju lijepu djevojku? – Peter postrance pogleda prema Trevoru. – Dobro, znači imamo vrijeme ubojstva, oružje, krvave mrlje i naušnicu, ima li još nešto?

– Vrlo malo od onoga što vidim, – Trevor reče prevrćući po papirima.

– A motiv? Shvatio sam da je seksualno napastovana.

– Patolog je pronašao tragove seksualne aktivnosti, ali ne i silovanja. Bila je potpuno gola, a njena haljina, kao i jedna naušnica, pronađene su u blizini. Njeno donje rublje nije nikad pronađeno, čak ni kod Davida kod kojeg su pronašli drugu naušnicu.

– Što je s ostalim forenzičkim dokazima?

– Osim krvavih mrlja na odjeći, rukama i licu Davida Morgana, koliko vidim, drugih i nema.

– A sjekira?

– Na njoj nema drugih otisaka osim Davidovih. Na sjekiri su pronašli njegovu i Anninu DNA, zajedno s krvlju.

– A naušnica?

– Djelomični otisci palca i kažiprsta Davida Morgana. Krv je Annina.

– Ako je to sve što imamo, ne čudim se što je sud uvjetno oslobodio Morgana. Najbolje što se može reći o dokazima je da su puni indicija, a najgore da bi mogli biti namješteni. Je li se Morgan vratio u Llan?

– Vratio se prije dva tjedna. – Trevor ugleda tablu s natpisom sela i zatvori spis.

– Živo me zanima kako su ga sumješteni primili. – Peter zaustavi automobil na odmorištu s kojeg je pucao pogled na skupinu kuća stisnutih oko crkve i cestu koja je vijugala dolinom.

– I mene, – složi se Trevor.

– Jedno je sigurno. Trebali bi ovaj slučaj zaključiti u rekordnom roku. Nemamo što drugo raditi.

– Osim piti u pubu.

Peter se široko nasmiješi. – I to, također. – Ubacio je u brzinu i ponovno izveo kola na cestu.

ČETVRTO POGLAVLJE

– Drago mi je da ima onih koji vole živjeti u ovakvom mjestu.

Peter reče ispravljajući se na parkiralištu gostionice Angel.

– Stvarno? – Trevor upita proučavajući pub koji će im služiti kao sjedište dok ne završe sa slučajem Harris. Zgrada je izgledala dosta stara, onako izdužena i niska, sa sitnim prozorima ubačenim u kamene zidove i obojana kričavom ružičastom bojom.

– Za ovakve poput nas ima više prostora po gradovima. Misliš li da je ikad u ovom selu bilo dovoljno ljudi da napuni mjesnu crkvu? – upitao je uprijevši prstom preko ceste. Glomazna crkva, izgrađena od granita, smjestila se na malom brežuljku na samom rubu doline i svojom je veličinom umanjivala sve ostalo. Izgledala je kao pljunuta kopija desetak drugih crkava koje su vidjeli nakon što su prešli most Severni ušli u Wales.

– Moguće, ako je suditi po broju grobova oko crkve. – Trevor se rastegne. Vožnja je bila duga i neudobna, a zadnjih šezdeset kilometara na uskoj vijugavoj cesti izgledalo je dvostruko duže. Iz otvora za ventilaciju na zidu puba širio se zamaman miris, podsjećajući ga na to koliko je gladan.

Peter baci pogled na svoj sat.

– Vrijeme je ručku. Naš kombi za pseći prijevoz je stigao, tako da se kuja već lijepo smjestila.

– Nemoj da te više čujem kako je tako zoveš. – Trevor je

volio i poštovao pozornicu Sarah Merchant i smatrao da bi uskoro mogla

postati narednicom. Uvijek bi znala pronaći neki trag ili informaciju, čak i onda kad bi policajci zaduženi za određeni slučaj mislili da su zapali u slijepu ulicu. Isto je tako ostala imuna na Peterov šovinizam i njegove gnjevne ispade kadgod bi poludio, a to se događalo vrlo često.

– Ponio si mnogo stvari, Josephe. – Peter mu pruži kovčeg dvostruko veći od vlastitog.

– Ne znamo točno koliko ćemo vremena provesti ovdje.

– Čak i selo poput ovoga mora imati praonicu.

– Ne bih se baš okladio.

– Praonica? – Peter se zagleda uz ulicu uočivši pekaru, mesnicu, kemijsku čistionicu, staretinarnicu i nešto što je izgledalo kao poštanski ured, trgovina mješovite robe i prodavaonica novina u jednom. Dodao je pritom Trevoru jednu od većih kutija s papirima koji još nisu bili ubačeni u kompjutor i, podigavši u isto vrijeme svoj kovčeg i drugu kutiju, zaronio ispod niske nadstrešnice u unutrašnjost puba.

Vlasnica, gospođa Rita James, očito ih je već bila ugledala kroz prozor. Obrisala je ruke o kecelju i stupila iza malog pulta u hodniku koji je služio kao recepcija. – Ne moram vas pitati tko ste. – Otvorila je knjigu gostiju pružajući pero.

Peter uzme pero.

– Imate li jednokrevetnu sobu s kupaonicom? – zapita s nadom u glasu.

– Nemamo jednokrevetnih, samo dvokrevetne. Upozorila sam policajca koji je rezervirao sobe da vam moram naplatiti za četvoricu. Imamo svega pet soba, a to što ste vi zauzeli četiri u špici sezone odrazit će se na ukupnu zaradu.

Peter odjednom zamisli gomile ljudi koji su nagrnuli u Llan tražeći smještaj. Problem je u tome, što zadnjih desetak kilometara prije Llana nije primijetio nijedan automobil na cesti.

– Ja sam vlasnica Rita James. Vodim brigu o sobama i restoranu, a moj suprug Tyrone o baru i vinskom podrumu. Ako nešto trebate, slobodno nam se obratite. Iako se ne plašim upitati, zašto ste uopće trebali dolaziti u naše mjesto. Jednako se pitaju i ostali mještani.

– Zašto, gospođo James? – upita Trevor.

– Zato što svi znamo tko je ubio sirotu Annu Harris. Nisu smjeli osloboditi Daija Pomoćnika. Šteta je što danas ne vješaju ljude za takve stvari, a ne da ih oslobode zatvora nakon nekoliko godina. Život bi trebalo platiti životom, ako ste ga nekomu oduzeli. A posebno, ako ste to učinili mladoj i nevinoj djevojci. Eto, tako ovdje svi razmišljaju.

Trevor bijaše zaprepašten Ritinim bijesom.

– Ovdje smo zato da ustanovimo istinu, gospođo James.

– Narednik George je ustanovio istinu još prije deset godina.

– Otela je pero iz Peterovih ruku i pružila ga Trevoru.

– U tom slučaju, mi ćemo samo potvrditi njegove nalaze i otputovati za nekoliko dana, – pokušaje uvjeriti Peter.

Vlasnica se odjednom namrgodi. – Zar vi niste došli ovdje zato da sperete ljagu s Daija Pomoćnika i napravite budalu od narednika Georga?

– Kao što tvrdi moj kolega, gospođo James, došli smo otkriti istinu. – Trevor se upiše ispod Peterova imena.

– Pozornica Merchant stigla je prije sat vremena, – reče ona sada više prijateljskim tonom. – U sobi je koju ste rezervirali za ured. Soba 1, prva desno na vrhu stepeništa. Vas smo smjestili u sobe 3 i 4, a pozornicu Merchant u sobu 2.

– Hvala vam, gospođo James. Do kada poslužujete ručak?

– Jelo se poslužuje čitavog dana od podneva do deset navečer. Zadnje narudžbe primamo u devet i trideset navečer. Doručak poslužujemo u prostoriji iza bara od sedam i trideset do devet sati.

– To je prava glazba za naše izmorene policijske uši, gospođo James. – Peter je bio potpuno ushićen.

– Čim se raspakiramo, spustit ćemo se dolje i pogledati jelovnik. – Trevor se uputi prema stubištu.

– Jelovnik je napisan kredom na ploči u baru. Ništa otmjeno, jednostavna domaća hrana.

– Zvuči primamljivo. – Peter podigne kutiju i kovčeg.

– Ukoliko vam treba pomoći s prtljagom, pozvat ću mog Tyronea.

– Hvala vam, gospođo James, ali možemo i sami. – Peter potrči stepenicama za Trevorom, dok mu je kovčeg poskakivao na vrhu kutije s dokumentima.

– Pogledaj ti ovo, – zadirkivao je Peter ulazeći u sobu koja će im za vrijeme istrage služiti kao radna prostorija. – Cura je stigla tek prije sat vremena, a već je raspakirala svoju čarobnu spravu. Je si li spremila kavu i kupila čokoladne kolačiće, Sarah?

Sarah je sasvim ignorirala Petera i obratila se Trevoru.

– Dala sam ovdašnji telefonski broj uredu Patricka O'Kellyja i rekla im da nam direktno dojavu svaki rezultat testa. Također sam otkrila trenutačnu adresu narednika Georga koji je vodio prvotnu istragu, kao i adresu Annine mame. Njezin se otac nažalost ubio, samo dan nakon njezine sahrane. Majka je tada sve rasprodala i odselila u Swanse nedugo nakon toga. – Podigla je dva CD-a. – Prvi sadrži film snimljen na poprištu samog ubojstva, a drugi je snimljen na njenoj sahrani. DVD je već priključen na televizor.

– Film s Annine sahrane? – upita Peter.

– Snimio gaje lokalni snimatelj. Obogatio se time stoje prodavao slike lokalnim i drugim novinama.

– Zgrtanje novca...

– Čitav prihod je poklonio Anninom memorijalnom fondu. – Sarah prekine Petera u pola riječi.

– Odlično obavljen posao, pozornice, – reče Trevor.

– Pregledala sam policijske izvještaje o svakom mještaninu. Osim manjih prometnih prekršaja i kazni za krivo parkiranje,

dvojica farmera – Bob Evans i Harry Jones – optuženi su zbog utaje poreza od strane Porezne uprave. Ovdášnji vlasnik, Tyrone James, optužen je zbog tučnjave, ali je na sudu bio oslobođen svake krivnje. Vikar Tony Oliver uhapšen je prije desetak godina zbog posjedovanja kanabisa, ali nikad nije optužen. Njegova je žena bila optužena zbog napada na drugu žensku osobu, s kojom je Tony bio u vezi prije dvanaest godina. Ništa ozbiljno. Opomenuli su je da ne smije ponoviti prekršaj. Nisam pronašla nikakve seksualne zločine ili teške prekršaje. I to je sve što sam do sada napravila, gospodine.

– S obzirom da ćemo ovdje živjeti i raditi neko vrijeme sve dok ne zaključimo ovaj slučaj, predlažem da odbacimo formalnosti. Zovite me Trevor.

– A mene Peter.

– Više volim ono – narednik Collins. – Sarah pruži spis Peteru. – Spremila sam vam sudska izvješća i dokumente o dokazima. Kako ste propustili sastanak, mislim da biste trebali imati vlastite kopije.

– Hvala vam, pozornice Merchant. – Peter joj doslovno otme spise.

– Jeste li gladni? – upita Trevor.

– Da, Trevore, – odgovori Sarah.

– Pa, pođimo jesti.

– Iako vjerojatno svi u selu misle isto kao i vlasnica ovog lokala, mogli bismo ovdje jesti i u isto vrijeme se raspitivati, – predloži Peter.

Trevor potvrdno kimnu glavom. – Jest ćemo u pubu, družiti ćemo se s mještanima i neobavezno čavrljati. Mislim da se nitko od njih nije odselio odavde u zadnjih deset godina, ako izuzmemo Anninu mamu. Nikad se ne zna na što možemo nabasati.

– Zar se vi gospodine stvarno nadate kako ćete otkriti nove dokaze nakon toliko godina? – upita Sarah.

– Ne možemo ništa saznati, ukoliko ne pokušamo. Nakon

jela, Peter ti može pomoći srediti sobu, a nakon toga neka se uhvati čitanja.

– A gdje ćete vi? – upita Peter.

– Posjetit ću Davida Morgana i njegovu majku. Sto prije budemo čuli njegovu verziju priče, prije ćemo započeti istragu.

*

Kad ih je Trevor uveo, bar se doimao vrlo tihim. On se nasmiješi svima u prostoriji i uputi se prema oglasnoj ploči. Nije mu dugo trebalo da se odluči. – Ramstek, pržene krumpire i kriglu Guinnessa.

– Može dvaput, – ubaci se Peter i, prije nego sjedne, pozdravi tihe, zamišljene goste s – dobar dan.

– A Sarah? – upita Trevor.

– Ja ću salatu od tunjevine i čašu mineralne, molim lijepo. – Sjela je nasuprot Peteru.

– Ako budeš jela takvu hranu, postat ćeš previše zdrava, – upozori je Peter.

– Za razliku od vas, narednice, ja se brinem za svoje tijelo.

– Oh, znamo biti zločesti, gospođice Merchant.

– Niste još nikoga namamili na naš slučaj, Collinse. – Trevor spusti piće na stol.

– Inspektore Joseph, želite li da vam hranu i piće stavimo na račun? – zaviče Tyrone dovoljno glasno da ga svi gosti čuju.

– Da, molim vas, ali posebno navedite svaku stavku. – Trevor sačeka ne bi li netko nešto dobacio i nije mu trebalo dugo.

– Jeste li vi iz policije? – upita preplanuli sredovječni muškarac, sjedeći na visokoj stolici za šankom.

– Jesmo, – ljubazno odvratila Trevor. – A vi ste?

– Bob Evans, ja sam vrhunski farmer. Nadam se kako mi jadni porezni obveznici ne plaćamo to vaše pivo.

– I ne plaćate. Zato sam zamolio gazdu neka nam popiše

svaku stavku na računu, – objasni mu Trevor.

– Ukoliko ste ovdje samo zato ne bi li opet otvorili istragu u slučaju Daija Pomoćnika, onda samo tratite svoje vrijeme i naš novac.

– Zašto tako mislite? – upita Peter uz gutljaj Guinnessa.

– Zato što je Dai Pomoćnik kriv kao i Kain, eto zašto. A i što vi znate uopće o tom slučaju? – odbrusi Bob. – Ne trebaju nam stranci koji će doći ovamo i reći nam što je pravo, a što krivo. Narednik George je savršeno obavio svoj posao prije deset godina. Iako nije ni imao puno posla, – doda on. – Bio je to slučaj koji je brzo zaključen.

– Kada se ponovno otvara istraga o nekom slučaju, vladina je politika uvijek zadužiti za to policajce iz druge sredine, – dobaci Trevor nježno. – Novi pogled i tome slično. To je uobičajeno pri ponovno otvorenim slučajevima, ukoliko žalba optuženika bude prihvaćena.

– Nikakav novi pogled ovdje nije potreban. Daija Pomoćnika su našli kako sjedi do djevojke obliven njenom krvlju. A njegova se sjekira slučajno našla u njenoj glavi. Koliko vam je još dokaza potrebno? – zapita se Bob.

– Ali, djevojka je ubijena osam do deset sati prije toga, – podsjeti ga Peter.

– Kad je Dai Pomoćnik bio vani tražeći svog novog psića – tako bar on kaže, – podrugljivo se nasmiješi Bob. – To je pravi slučaj ubojice koji se vraća na mjesto zločina. Silovao ju je, ubio, a zatim je svukao голу te večeri, pa se morao vratiti. Htio je zlurado uživati u svom činu, pa se stoga i vratio tamo. To je slučaj za udžbenike, kako sam pročitao u svim pravim knjigama o kriminalistici.

– Neće škoditi još jednom ispitati slučaj, s obzirom daje i sudac našao za shodno osloboditi Daija Pomoćnika. – Tyrone je bio majstor u smirivanju sukoba i prije nego započnu.

– Iz onog što ste rekli proizlazi kako niste došli proglasiti Daija nevinim. Ako bude kriv, vi ćete ga proglasiti krivim.

– Ukoliko to bude naš krajnji zaključak, – složi se Trevor.

– A onda ćete ga vratiti u zatvor, kamo i pripada? – upita Bob.

– Nije to baš tako jednostavno, – reče Trevor. – On je već odslužio deset godina.

– Nedovoljno dugo u usporedbi sa životom mlade djevojke.

– Bob udari rukom o šank da su se čaše iznad njega zatresle. – Život za život. Zašto moramo držati ološ po zatvorima, umjesto da ih objesimo i smanjimo trošak. To je izvan mog poimanja.

– Malo se ljudi u Llanu ne bi složilo s tobom, Bobe. – Pekar Tom se ubaci, noseći prema stolu kriglu jabukovače i pitu od svinjetine.

– Ali, to bi bilo užasno ukoliko je sudac u pravu i Dai Pomoćnik nije ubio Annu Harris, – upadne im u riječ neki ženski glas.

Svi se okrenuše prema šankerici, mršavoj mladoj djevojci tamne kose i očiju, koja je izgledala premlada za rad u pubu.

Prkosno podigne bradu. – Pa bilo bi, zar ne? – izazivajući upita.

– Što ti možeš znati o tome, Lily Jenkins? – zareži Bob. – Kad je Anna Harris ubijena, ti si još bila u pelenama.

– Bilo mi je deset godina, gospodine Evans, – ispravi ga Lily. – I samo sam rekla kako bi to bilo grozno ukoliko je Dai Pomoćnik nevin. I prije se događalo da policija pogriješi. Tri nevina čovjeka iz Cardiffa provela su četiri godine u zatvoru zbog ubojstva prostitutke na cardiffskim dokovima, i tek onda su ih oslobodili. A i dvojica braće iz Swanseaja, koji su odslužili sedam godina zatvora prije nego su proglašeni nevinima...

– To sigurno nije slučaj kod Daija Pomoćnika, – oštro je prekinu Bob.

– Bez ikakve sumnje. – Rita je upravo donijela salatu od tunjevine za Sarah i stavila je pred nju. – Dai Pomoćnik je rođen s anomalijom u glavi i on joj je to i napravio.

– Prokleti zakon, – opsuje Tom između dva zalogaja svinjske pite. – Dai se izvukao zbog proceduralne pogreške i, sada kad su ga oslobodili, to može biti kobno za neku drugu djevojku koju napadne.

– Neka mi samo ne prilazi, to je sve što ću reći, – zaprijeti Bob.

– David Morgan se vratio u selo, zar nije tako? – upita Peter.

– Da, ali nema muda izaći iz svoje kuće, jer zna što bi mu se dogodilo ako izađe, – mračno doda Bob.

PETO POGLAVLJE

Rita James je uputila Trevora kako najlakše doći do kuće Morganovih. Najbliži put vodio je kroz crkveno dvorište. Znao je da mora proći istim putem kojim je prošla Anna Harris one noći kad je ubijena.

Izašao je iz parkirališta i zakoračio na pločnik. Prešao je mirnu ulicu, došavši pred crkvenu oglasnu ploču, pritisnuo kvaku na nadsvođenim vratima i zatvorio ih za sobom. Crkveno je dvorište izgledalo tiho, osim zujanja kukaca kojih je zrak bio prepun. Bilo je previše toplo, čak i za srpanj, isto kao i onog ljeta kad je ubijena Anna Harris. Izvještaji koje je pročitao bili su jasni. Pun mjesec, čisto nebo, temperatura 26 stupnjeva Celzijevih, što je dovoljno toplo i za ljetni dan, a kamoli noć.

Primijetio je datume i godine na grobovima. Kao i kod ostalih crkvenih dvorišta s grobljem, tu se moglo naći drevnih, nešto mlađih i sasvim novih grobova. Novi su bili smješteni bliže putu, s niskim jednostavnim nadgrobnim pločama od bijelog ili crnog mramora i isto tako jednostavnim natpisima i još jednostavnijim ukrasima. Samo križ ili neki drugi apstraktni uzorak, uzduž ili poviše imena. Ali nije mogao naći grob Anne Harris. Mnogo dotjerani) i viktorijanski spomenici bili su

golemi u usporedbi s njima, neki viši i od dva metra. Većina ih je bila ukrašena kopijama klasičnih kipova i gotičkim pismom.

Vidio je fotografije crkvenog dvorišta napravljene onog dana kada je Anna ubijena.

Na njima je mogao uočiti blještavo očišćene spomenike, netom obrezano grmlje i uredno pokošenu travu. Sadajetrava, na nekim mjestima, bila viša od keltskih križeva i viktorijanskih spomenika, a grmovi su izgledali neuredno, prepuni usahlog cvijeća. Izdanci mladica cvjetnih lukovica potpuno su se osušili. Korov je izbijao između šljunka po stazama, a starije grobove prekrila je mahovina.

Ovo ga je crkveno dvorište s grobljem podsjećalo na mnoge slične kojih se nagledao po Engleskoj i Walesu. Zapušteno, neodržavano. Baš zbog toga je u svojoj oporuci izričito naveo neka mu tijelo bude kremirano, a pepeo razasut s vrha najbliže klisure pokraj farme njegovih roditelja u Cornwallu.

Tada ugleda daščaru koju je već vidio na fotografijama. I ona je, također, bila u stanju raspadanja. Drvo je pri zemlji bilo potpuno trulo, kako na vratima tako i na stranicama daščare, a krovna obloga razderana. Ukoliko je David Morgan ostavio u njoj ikakav alat, on je sada zasigurno neupotrebljiv. Provjerio je bravu na vratima. Bila je potpuno zahrđala.

– Mogu li vam pomoći?

Trevor ugleda čovjeka koji je upravo izašao na stražnja vrata crkve, a s obzirom da je imao usađen policijski običaj uzimanja podataka, odmah u sebi započne. Visina 175 cm, star oko četrdeset godina, mršav, ali sportski građen, crna kosa prošarana sivim pramenovima i počešljana na način da prikrije činjenicu kako mu se prorijedila, sive oči. Nosio je svećenički ovratnik na laganoj sivoj ljetnoj košulji, sive hlače, crne čarape i mokasinke. Izgledao mu je nekako poznato. Dok mu je Trevor pružao ruku bio je siguran da ga je već negdje vidio.

– Ja sam inspektor Trevor Joseph. Dio sam policijskog tima koji ponovno istražuje slučaj Davida Morgana.

– Tony Oliver, vikar crkve Sv. Davida. – Dobro prodrma Trevorovu ruku. – Sirota Anna Harris. To je bilo veliko zlo.

– Ubojstva to obično jesu. Trevor pogleda prema daščari., Je li ovdje David Morgan držao alat?

– Da, ali ga je policija odnijela onog dana kad je uhapšen.

– I nisu ga vratili?

– Da budem iskren, inspektore Joseph, nisam više ni pitao za njega. Nisam se nikako mogao prisiliti da ga nanovo upotrijebim, a mislim da ne bi ni ostali u selu.

– Tko se brinuo o dvorištu i groblju otkad je David Morgan uhapšen?

– Osnovali smo odbor dobrovoljaca. To je funkcioniralo nekoliko godina, ali u zadnje vrijeme, – Tony slegne ramenima, – nitko ne želi biti u njemu. Moja supruga i ja napravimo koliko možemo. Nije lako voditi župu i brinuti se o uređenju crkve i groblja.

– Ako pogledamo veličinu ovog kompleksa, to je prilično mnogo posla, – složi se Trevor.

– Jeste li već došli do kakvog zaključka?

– Teško, velečasni Olivere, upravo smo stigli u mjesto prije nekoliko sati.

– Ne zavidim vam, inspektore. Narednik George je u svoje vrijeme istražio svaku mogućnost. Svi smo, uključivši mene, apsolutno sigurni kako su optužili pravog čovjeka.

– Vi ste pronašli Annu, zar ne? – upita Trevor, iako je to vrlo dobro znao.

– Da.

– I David je stajao iznad tijela?

– Čučao je tik do tijela. – Tony stresne glavom kao da se želi riješiti te slike.

– Je li vam David Morgan išta rekao?

– Dao sam cijelu izjavu u to vrijeme, i ona je sigurno bliža istini od bilo čega što mogu izjaviti danas. Vrijeme doprinosi da razgovori i događaji izblijede. Ali, ako vi mislite da postoji

nešto što ja ili moja supruga možemo napraviti ne bi li vam pomogli u istrazi, nemojte oklijevati i nazovite. Jeste li odsjeli u pubu? – Da.

– Rita ima moj telefonski broj. Župni poslovi nas često prisiljavaju da negdje oputujemo. Inače, stalno živimo u vikarijatu. – Pokazao je prema imponzantnoj gregorijanskoj zgradi koja se uzdizala nad dvorištem.

– Vrlo lijepo, – složi se Trevor.

– Samo izvana. Cijevi su nam prava noćna mora. Ima dvadeset soba, a svaka je prevelika da biste ju mogli dovoljno zagrijati, što znači da se zimi smrzavamo. Ali, – doda, napravivši kiselo lice, – kao što kažete, doista izgleda impresivno.

Brzo baci pogled na sat. – Nadam se da niste došli baš meni u posjetu, inspektore. Za deset minuta imam zakazan obred posljednje pomasti u mjesnoj bolnici.

– Ne. Krenuo sam posjetiti Davida Morgana.

– Upravo sam se vratio od njih.

– Pa, kako je on, velečasni Oliver? – upita Trevor.

– Zovite me Tony. Svi to ionako rade, osim Davida. Dobro je, koliko se može očekivati, s obzirom na ono što se dogodilo jutros.

– Je li se dogodio kakav incident?

– Da. Niste mogli čuti, ako ste stigli samo prije nekoliko sati. Netko im je bacao kamenje u prozore, a na jednom je bila privezana i poruka.

– Što je pisalo u poruci?

– Nešto vrlo neugodno, inspektore. Narednik Thomas je još bio tamo kad sam odlazio. Ukoliko požurite, možda ga još i uhvatite.

Trevoru najednom sinu gdje je prije viđao Tonyja Olivera. – Vi ste bili pjevač, Tony Jordan. Imali ste četiri prvorazredna hita.

– Prije petnaest godina, u jednom mnogo ispraznijem

svijetu, inspektore, – nasmiješi se Tony. – Molit ću se za vas, ali vam uopće ne zavidim na vašem zadatku. Iako bih volio misliti drugačije, s obzirom da godinama poznaj em nj ega i njegovu majku, mislim da je Dai Pomoćnik ubio Annu Harris.

– Jer je drugu mogućnost previše teško i zamisliti? – nabaci Trevor.

– A koja je to druga mogućnost, inspektore?

– Da ubojica slobodno šeće među vama zadnjih deset godina, dok je nevin čovjek za to vrijeme bio u zatvoru.

Tony je nakratko zašutio. – Bilo mi je drago susresti vas, inspektore, ali vas nažalost moram napustiti. Sretno.

Dok je Tony brzo odlazio, Trevor je ostao proučavati okolinu. Crkva u Llanu izgrađena je na maloj uzvisini na rubu doline. Sama je crkva priječila pogled na drugu stranu. Trevor odšeta do daščare i stane pred nju. Imao je nesmetan pogled prema pubu i nizu radnji i trgovina na jednoj strani sela i prema kućama i vrtovima na drugoj strani. Iza daščare nalazila se velika grobnica s uzdignutom ravnom pločom, skrivena od pogleda samom zgradom crkve s jedne strane, daščarom s druge strane i ogromnim stablom tise na trećoj strani. Sjetio se kako je Patrick spominjao Annin seksualni odnos prije same smrti.

Mjesto je uistinu moglo osigurati mir ljubavnicima koji nisu imali gdje otići. A Annu su pronašli upravo iza daščare, samo metar od grobnice.

Je li ovo bilo sastajalište Anne i njenih mnogobrojnih – prijatelja"? Ali, čemu se izlagati riziku i sastati se ovdje te večeri? Roditelji su joj bili na putu, a njihova kuća udaljena je niti pet minuta hoda. Jesu li je, možda, susjedi nadgledali? Ako su uopće bili toliko uskogrudni da su pratili kretanje osamnaestogodišnje djevojke koja će uskoro napustiti kuću. Anna ga je ipak mogla prokrijumčariti i kroz stražnja vrata. Možda je to bio netko, s kojim ona nikako nije željela biti viđena, a osobito ne noću. Sigurno nije prijatelj iz škole, ili

momak njenih godina. Ako uopće takav i postoji, trebao bi biti oženjen. Trevor je shvaćao kako gradi slučaj na najtanjim pretpostavkama. Zamislio je kako ga Collins i Mulcahy ismijavaju.

Sjeo je na rub grobnice da provjeri kako ga se ne može vidjeti iz sela. Tisa je trebala dosta izrasti za deset godina, a on pokuša dokučiti koliko. Čak i za danjeg svjetla, jedino što je mogao vidjeti je mali trokutić crkvenog dvorišta između stabla tise i daščare. Slušao je neveliku buku koja je dolazila iz sela. Kombi sa starim i, sudeći po zvuku, istrošenim dizelskim motorom uspinjao se cestom. Traktor je brujaio na dalekoj njivi, a jedno je dijete zaplakalo u nekom vrtu. Ženski glasovi dopirali su do njega dolazeći s natkrivene tržnice koja je, sudeći prema glasinama u pubu, bila otvorena jedino srijedom.

A onda začuje korake kako pucketaju po šljunku i iziđe iz svog skrovišta.

Dvije žene, ruku punih cvijeća, gegale su se prema crkvi na visokim potpeticama. Obje bijahu privlačne, u svojim kasnim tridesetim. Jedna je imala tamnu, a druga svijetlu kosu, dok su obje imale stas dobro uvježbanih plesačica. On im krene ususret.

– Dobar dan, moje dame, ja sam inspektor Trevor Joseph.

– Mi već znamo tko ste. Čitavo selo bruji o vama. – Plavuša premjesti bukete cvijeća u jednu ruku i prihvati ispruženu Trevorovu ruku.

– Ja sam Judy Oliver, vikarova supruga.

– A ja, Angela George.

– Jeste li u kakvom srodstvu sa Stephenom Georgeom? – Trevor se dosjeti imena policajca koji je radio na slučaju ubojstva Anne Harris.

– Bila sam. Ja sam njegova bivša žena.

– Žao mi je, – doda Trevor.

– Meni nije, inspektore Joseph; deset godina braka s policajcem za mene je bačenih deset godina. Jeste li vi

oženjeni? – upita bez uvijanja.

– Da

– Prenesite moje iskrene simpatije vašoj supruzi. Je li to provjeravate mjesto zločina?

– Razgledavam teren koji je već mnogo puta fotografiran. Vi ste obje poznavale Annu Harris, zar nije tako, moje dame ?

– Svatko poznaje svakog u Llanu. Ali da, poznavali smo je i to jako dobro. Skupa smo bile u mjesnoj dramskoj amaterskoj grupi, – odgovori Angela George.

– Anna je bila vrlo ljupka djevojka. Lijepa, talentirana, ljubazna i potpuno dražesna, – dodala Judy Oliver skoro mehanički, kao da je ponavljala dobro naučenu lekciju. – Sto je rijetkost kod nekoga s takvim sposobnostima. Mnoge buduće glumice zaokupljene su samo sobom.

– Ali ona je tek bila započela karijeru, zar ne? – Trevor pred njima otvori crkvena vrata.

– Imala je popriličnog iskustva, ništa veliko, ali svi smo bili uvjereni u njen uspjeh. Moj suprug i ja nekoć smo se bavili show businessom, inspektore Joseph.

– Prepoznao sam ga.

– Dok sam vježbala da postanem glumica i plesačica, bila sam članica jednog od prvih ženskih sastava, Boudicca's Babes.

– Sjećam ih se, – slaže Trevor.

– I nikad se nisam uspjela izdići iznad zbora pantomimičara. Želite li vidjeti spomenik Anni

Harris? – Angela George udari u ogradu iza unutrašnjih vrata.

– Zar je pokopana unutar crkve? – iznenađeno upita Trevor.

– Svi smo u selu smatrali kako je to potpuno primjereno. To je bilo jedino što smo za nju još mogli učiniti. Organizirali smo skupljanje priloga za njen spomenik i zadužili kiparicu da ga izradi. – Angela spusti cvijeće na stol i krene prolazom između klupa. Lijevo od oltara nalazio se uzdignuti plato s lijepim mramornim kipom anđela.

Angela mu nježno dotakne obraze. – Lice je Annino. Kiparica ju je osobno poznavala, a Annini roditelji su, naravno, imali na stotine njenih slika.

Trevor pročita na natpisu:

ANNA LOUISE HARRIS
NEMILOSRDNO NAM ODUZETA U SVOJOJ
OSAMNAESTOJ GODINI

–

DANI TVOJE MLADOSTI
OSTAT ĆE DANI TVOJE SLAVE

– Byron, Annin najdraži pjesnik, to je izvadak iz njegovih...

– Stihova pisanih na putu između Firence i Pise, – ubaci se Trevor.

– Čuda se stalno događaju, – promumlja Angela. – Nikad nisam pomislila da će doći dan kad ću sresti policajca koji čita poeziju.

– Neki od nas je čitaju, gospođu George. – Trevor pogladi anđela jednako kao i Angela. Zadubljen u proces skupljanja dokaza i razgovaranja sa svjedocima, čovjek može lako izgubiti iz vida samu žrtvu ubojstva. Sjetio se lijepo djevojke pune života sa slike koju je pokazivao Peteru. Pogleda opet prema anđelu. Uznemirila gaje pomisao kako njeno tijelo leži dolje ispod kamena. Bio je dužan, i to prema njoj, prema njenoj obitelji i svemu onome stoje predstavljala, otkriti tko je točno usadio sjekiru Davida Morgana u njenu lubanju.

ŠESTO POGLAVLJE

Trevor napusti crkveno dvorište i prijede cestu prema

Crkvenoj ulici. Desetak izdvojenih kuća s debelim zidovima, a svaka se smjestila u vlastitom velikom vrtu. Izgrađene su u vremenu kad su veleposjednici davali svojim zakupcima dovoljno zemlje da mogu sami uzgajati hranu.

Morganova je kuća bila prva u nizu. Trevor se zaputi stazom i zakuca na drvena vrata koja su vapila za svježim premazom boje. Zakorači lagano unatrag i odmah zaključí kako nisu vrata jedina koja vape za bojom. Okviri na prozorima bili su na nekim mjestima ogoljeni do samog drva, a polovina donjih okvira prozora bila je obložena daskama.

Vrt je bio pun raznog bilja. Među korovom Trevor ugleda grmove ruža koje bi trebalo obrezati, busenja lavande, karanfila i božura. Jednom je to zasigurno bio dobro održavan vrt, ali je, poput crkvenog dvorišta, sada izgledao zapušteno. Čini se kako je njegovoj majci nedostajala Davidova pomoć oko vrta i sitnih popravaka.

Kad Trevor podigne ruku da još jednom pokuca, vrata se otvoriše. I nije ih otvorila postarija gospođa kako je očekivao, već uniformirani policijski narednik.

– Inspektor Joseph, – predstavi se on. – Je li David Morgan kod kuće?

– Da, gospodine. Ja sam narednik Thomas – Mike, iz mjesne policije. Mi na selu smo više neformalni. – Zadržao je vrata i Trevor uđe direktno u dnevnu sobu.

David i njegova majka sjedili su jedan do drugoga na kauču s cvjetnim uzorkom. Tapete na zidovima, zavjese i presvlake na namještaju bile su istrošene, ali čiste i bez ijedne mrlje, dok je svježe cvijeće mirisalo iz vaze. Prozori su bili maleni, ali su gledali prema stražnjem i prednjem vrtu, kao i sa strane. S obzirom na svoju veličinu, soba je bila izuzetno svijetla.

David poskoči kad ugleda Trevora. Ali njegova majka ostade sjediti i, utonuvši u sofú, neprestano je stiskala svoj rupčić.

– Dobar dan, gospođo Morgan. Davide, ja sam inspektor

Trevor Joseph i ovdje sam da ponovno razmotrim dokaze u slučaju ubojstva Anne Harris.

– Vidiš, majko, da sam ti dobro govorio, – ponosno reče David. – Gospodin Smith mi je kazao da će policija poslati novog inspektora koji će dokazati kako ja nisam ubio Annu. Još je rekao...

– Davide, – upadne Mike. – Mislim da bi tvoja majka voljela popiti šalicu čaja.

– Napraviti ću za sve nas, je li tako, narednice Thomas? – David je uvijek želio drugima ugoditi, i u tome se ponašao poput psića koji je pronašao najdražu poslasticu.

– To bi bilo lijepo od tebe, Davide, hvala ti.

Mike sačeka da David izađe iz dnevne sobe, a onda pruži Trevoru plastičnu vrećicu za dokaze koja je sadržavala list papira. Načrčkano crvenom kredom na njemu je pisalo djetinjastim rukopisom i velikim slovima, UBOJICO ODLAZI ILI ĆEŠ BITI UBIJEN. OVDJE NISI DOBRODOŠAO.

– Je li David već vidio ovu poruku? – Upita Trevor vraćajući mu papir.

– Da. I ne čudim se što ga je uzrujala. Bila je svezana oko jednog od ovih. – Mike podigne drugu vrećicu za dokaze u kojoj su se nalazila četiri velika kamena.

Trevor ih uzme i opipa onako kroz plastiku.

– Mislim da ovakvog kamenja ima posvuda po poljima naokolo, ali ipak ću zamoliti forenzičare da ih ispituju.

– Možda vam se posreći s nečijom DNA. – Trevor mu vrati vrećicu. – Zao mi je, gospođo Morgan. Nakon svega što ste prošli, ovo vam zaista nije bilo potrebno.

– Nisam očekivala od ljudi da će Davida dočekati raširenih ruku. – Glas joj je drhtao dok je brisala suze s očiju. – Ali, nakon što gaje sudac pustio na slobodu, mislila sam da će nas barem pustiti živjeti u miru. David je toliko propatio. I nije ubio Annu.

David je upravo unosio poslužavnik. – Zato je gospodin Joseph i došao ovamo, majko, – reče on veselo, – da dokaže svima u Llanu kako ja to nisam napravio.

– Inspektor Joseph, Davide, – ispravi ga Mike.

– Gospodin je više nego dovoljno. – Trevor pogleda prema gospođi Morgan. – Imate li nekoga kod koga možete otići i boraviti tamo sljedećih nekoliko dana, gospođo Morgan?

– Upravo sam govorila naredniku Thomasu. Nitko me neće istjerati iz vlastite kuće. Mogu raditi što ih volja. Bacati kamenje, razbijati prozore, zapaliti nam krov nad glavom...

– Nemate se potrebe uzrujavati, gospođo Morgan, – prekine je Mike.

Već sam vam rekao. Postavit ću ovdje policajca da dežura dan i noć sljedećih nekoliko dana.

– Zar imate toliko ljudi? – začudi se Trevor.

– Kauč gospode Morgan izgleda udobno. Ili ja ili jedan od mojih pozornika spavat ćemo ovdje dok se sve ovo ne završi.

– Policijski posao u ruralnom Walesu očito je prilično drugačiji od onoga na koji sam navikao, narednice Thomas.

– Slučaj na kojem sada radite, bio nam je najveći takav slučaj u zadnjih stotinu godina.

David ih ponudi šalicama čaja, držeći pritom posudu za šećer i vrč s mlijekom da se gosti mogu sami poslužiti.

– Molim vas, sjednite, – ponudi ih gospođa Morgan. – Davide, čokoladni kolačići nalaze se u ormariću.

– Ne za mene, hvala, Davide. – Mike sjedne na jednu od fotelja, ostavljajući za Trevora onu pokraj kauča.

– Ni za mene, hvala lijepo. Upravo sam pojeo izvrstan odrezak kod gospođe James. – Trevor se nasmiješi Davidu u nadi da će se ovaj opustiti. Sačekao je da ovaj sjedne do svoje majke, prije nego mu se opet obratio.

– Došao sam s tobom razgovarati o Anni Harris, Davide.

– Anna mi je bila draga... – započne David.

– Anna i David su se igrali zajedno dok su bili djeca. On je

imao dvanaest godina kad se ona rodila. Bila mu je idol i doslovno je obožavao tlo po kojem je hodala. Ne bi joj otkinuo ni dlaku s glave. On jest ogroman, ali oduvijek je bio nježan. U školi za učenike s posebnim potrebama zvali su ga nježni div...

– Volio bih da mi David to ispriča svojim vlastitim riječima, gospođo Morgan, – Trevor je tiho prekine.

– David nije poput drugih ljudi, inspektore Joseph.

– Inspektor to dobro zna, gospođo Morgan. – Mike ustane. – Maloprije ste rekli kako su vam potrebne neke namirnice. Zašto se vi i ja ne bismo odvezli do velike samoposluge?

– Ali, do tamo ima više od petnaest kilometara.

– Dvadeset minuta tamo i dvadeset minuta natrag, – nasmiješi joj se Mike. – I imamo pola sata za kupovinu. Vratit ćemo se za nekih sat vremena. Za to će vrijeme inspektor Joseph ostati s Davidom.

– Svakako hoću, – potvrdi on staroj gospođi.

– Trebalo bi nam nekoliko sitnica, – prizna ona. – Ali nećemo ići u Morrisa. – Žestoko je stisnula šaku. – Možda me neće htjeti poslužiti kao onaj pekar Tom.

– Nemojte tako razmišljati, gospođo Morgan. Uzmite šešir, kaput i torbu, pa krećemo. – Mike se nakloni prema Trevoru. – Vidimo se kasnije, inspektore.

– Narednice, volio bih s vama porazgovarati o gledištu mještana prema ovom slučaju.

– Jeste li odsjeli u pubu?

– Jesam.

– Zvat ću večeras jednog od mojih pozornika da me zamijeni sat vremena, pa ću onda navratiti.

Trevor je sjeo i počeo čavrljati s Davidom o psima sve dok Mike i gospođa Morgan nisu izašli. Sammy, sorte Jack Russell, štenac kojeg je David pokušavao dresirati prije deset godina, sada je već bio stari pas.

Nije se pomaknuo iz svoje košare dokle god je Trevor bio u sobi.

– Hoćeš li nabaviti novog psa, Davide? – Trevor odloži praznu šalicu na poslužavnik.

– Nema nikakve svrhe, gospodine Joseph.

– A zašto, Davide?

– Ne smijem izlaziti. Ljudi me ne žele niti vidjeti.

– Jesi li već izlazio vani? – upita ga Trevor.

– Pokušao sam čim sam stigao kući. Izašao sam malo urediti vrt. Ljudi su tamo stajali i buljili u mene preko zida. A onda su došla djeca iz općinske zgrade i počela bacati kamenje. Nitko ih nije htio spriječiti. To je jako uzrujalo moju mamu. – Davidova donja usnica je podrhtavala. – Vrt vapi za uređenjem, jednako kao i crkveno dvorište. Gospodin Tony je bio ovdje čak dvaput. Ali, on misli da sam ja ubio Annu. – Kako ti to znaš?

– Jer stalno govori kako sam već otplatio svoj dug. Govorio nam je da se držimo za ruke i molimo. Ja sam mu rekao da to ne želim. I da želim izaći i urediti crkveno dvorište i groblje. Kamene ploče su prljave, travu treba pokositi, a korov oplijeviti. Kazao je da me ne može vratiti na stari posao. Odgovorio sam mu kako sam spreman raditi besplatno, ali je on odvratio kako to ne ovisi o njemu, već o crkvenom odboru.

Kako je David brže govorio, tako je rasla i jačina njegova glasa.

– Nitko u Llanu nije htio saslušati ni suca ni gospodina Smitha. Svi i dalje misle da sam ubio Annu...

– Pričaj mi o Anni, Davide, – prekinu ga Trevor. Bilo mu je čudno što se odmah umirio, na sam spomen njenog imena.

– Kao što je mama rekla, bila mi je draga još dok je bila mala djevojčica. A i kasnije kad je odrasla. Uvijek je bila nježna i ljubazna prema meni. Nikad me nije ismijavala poput neke druge djece. Dok je bila mala igrali smo se zajedno na Monopol, igru koja se zove – Zmije i ljestve – ili Ludo. Ili bismo kartali. Mama je jako voljela kartati, pa kad bi gospodin i gospođa Harris negdje otputovali u nabavu antikviteta, ona bi

uvijek čuvala Annu. Spavala je u pokrajnjoj sobi, a i jela bi zajedno s nama. Ali to je bilo dok je još bila mala. Imam jednu zajedničku fotografiju iz tog vremena. Želite lije pogledati?

– Da, volio bih.

– Gore je u mojoj sobi. Gospodin Smith mi je poslao sve stvari iz zatvora, a ja sam ih pospremio.

Trevor je slijedio Davida kroz mali hodnik i gore uz usko stepenište.

Njegova se soba nalazila po strani kuće. Da su Trevora pitali da procijeni dob onoga koji koristi ovu sobu, on bi zacijelo rekao daje to netko rane tinejdžerske dobi. Pokrivači i jastuci imali su nacrtane tigriće, a police su bile prepune stripova, modela igračaka i uokvirenih fotografija.

– Ovo su moji mama i tata na dan njihova vjenčanja. – David pruži Trevoru sliku mladog para koji stoji ispred crkve. Mladoženjine lepezaste hlače govorile su mu da bi to mogle biti sedamdesete godine, ali se nije mogao oteti dojmu kako bi mladenkina haljina bila zastarjela čak i za to vrijeme.

– Što se dogodilo s tvojim ocem?

– Vozio je traktor jednog dana i ovaj se prevrnuo i pao na njega. Odveli su ga u bolnicu, ali mama je rekla kako mu nisu mogli pomoći. Umro je tjedan dana kasnije.

– Koliko si ti onda imao godina?

– Bio sam mala beba. Zato ga se i ne mogu sjetiti. A ovo smo ja i Anna Harris. Mama ju je snimila na moj šesnaesti rođendan.

David je na slici držao za ruku malu plavokosu djevojčicu s pletenicama, a Trevor zaključio da je tada mogla imati četiri ili pet godina. Smiješila se, gledajući gore prema Davidu, i izgledala nevina i puna povjerenja. Je li ju David zaista bio u stanju ubiti četrnaest godina kasnije?

– Veoma lijepa slika.

– A ovo smo ja i gospodin Tony one godine kad je crkva Sv. Davida dobila nagradu za najbolje održavanu crkvu u

središnjem Walesu. Ja držim veliki pehar koji smo dobili. Gospodin Tony mi je kasnije dao mali pehar i mama ga drži u ormariću u dnevnoj sobi.

Trevor pogleda Davida pravo u oči. – Znam da si mnogim ljudima već ispričao što se sve događalo onog dana kad je Anna ubijena, kao i onog jutra kad sije pronašao. Bi li mi mogao još jednom sve ispričati?

– Da, gospodine Joseph. Gospodin Smith...

– Tko je gospodin Smith, Davide?

– Moj – moj -, – David se borio za riječ – moj zastupnik. On mi je prijatelj i zna da sam nevin. I rekao mi je da na svaki način pomognem novom policajcu, jer vi ćete svima dokazati kako ja nisam ubio Annu.

– Mogu ti obećati kako ću učiniti sve što je u mojoj moći ne bi li se otkrila istina.

– Skuhat ću nam po još jednu šalicu čaja, gospodine Joseph, pa ćemo sjesti u dnevni boravak. – Nasmijao se poput djeteta. – Donijet ću, također, i malo čokoladnih kolača.

Spustio se niz stepenice, ostavivši Trevora za sobom. Trevor promotri i druge fotografije na policama. Bila je tu i jedna slika Davidove majke na kojoj izgleda još starija od sedamdeset godina. Koža tanka poput pergamenta naborala sa na njenom licu. Sjetio se drhtavih ruku i glasa koji se tresao.

Znao je daje David Morgan mnogo propatio u zatvoru. I sam se mogao uvjeriti kakav je režim zatvorskih čuvara i osjetiti brutalnost zatvorenika iz prve ruke. Čovjeku, posebno onome koji je ometen u razvoju poput Davida, bilo bi se vrlo teško prilagoditi. Bio bi laka meta frustriranim ljudima zatvorenim u male zatvorske ćelije i Trevor uopće nije sumnjao da su ga maltretirali. Ali nije mogao ni zamisliti kakve su te godine bile za njegovu majku, koja je tvrdoglavo ostala živjeti u Llanu, bojkotirana od većine susjeda i mjesnih trgovaca koji su dalje vjerovali kako je David kriv za ovo gnjusno ubojstvo.

– Čaj je gotov, gospodine Joseph.

– Evo me, Davide. – Trevor zatvori vrata sobe i spusti se niz stepenice.

SEDMO POGLAVLJE

– Kako sam i prije izjavio, gospodine Joseph, nisam gledao djevojku koja je ležala na zemlji tog jutra. Nisam je ni pogledao, nakon što sam vidio da na sebi nema odjeće. Mama nije uvijek govorila da ne smijem gledati gole djevojke. Nisam ni znao da je to Anna Harris, dok mi to nije rekao policajac koji me odveo u zatvor.

Trevor zatvori notes i stavi olovku u džep. Davida su molili u zadnjih deset godina da stotinu puta ponovi priču o tome kako je pronašao tijelo Anne Harris. I prije i poslije suđenja. Iz spisa je bilo vidljivo, a i on je to dobro znao kako David nije promijenio ni jedan detalj u svojoj priči. Iz njegova iskustva, to je moglo značiti dvije stvari. Ili je David imao izvrsnu memoriju ili je govorio istinu.

– Naušnica koju si našao na stazi, Davide. Jesi li znao da pripada Atini'.

– Ne, gospodine Joseph. Ali, znao sam da je zlatna i bila je prljava. Pokušao sam je očistiti, ali sam se bojao daću je samo izgrepsti noktima. Znao sam da zlato vredi mnogo novca.

– Vratimo se večer prije nego si pronašao Annu u crkvenom dvorištu. Dok si tražio Sammyja, jesi li vidio još nekoga?

– Dosta ljudi. I oni su izjavili na sudu da su me vidjeli. Kad su izašle iz puba. gospoda George i gospođa Oliver čule su me kako na dozivam. Bile su na dramskoj sekciji s ostalim gospođama, a one pripremaju predstave u selu. Rado sam ih odlazio gledati, zajedno s mojom. Oko Božića su nam priređivali predstave s pantomimom. Zadnja koju sam gledao bila je – Snjeguljica. Bilo je prekrasno. Antu Harris je glumila Snjeguljicu i...

– Koga si još vidio te noći? – Trevor pokuša vratiti razgovor

na pravi kolosijek.

– Gospodina Tonyja. On stalno ide amo tamo između vikarijata i crkve. Bila je i proba zбора te večeri. Mama i ja smo slušali njihovo pjevanje dok smo pili čaj. To je bilo prije nego je mama otišla u krevet, jer ju je glava jako boljela. Gospodin Morris je bio izvan svoje trgovine kad sam pogledao niz ulicu. Iznosio je smeće da ga smetlari mogu pokupiti. Kad već nisam pronašao Sammyja u Visokoj ulici niti u crkvenom dvorištu, krenuo sam dolje niz put tražeći ga. Gospođa Griffiths i gospođa Powell, koje žive u kućama na samom kraju sela, ogovarale su – ne – mama uvijek kaže da je grubo reći ogovarale. Razgovarale su jedna s drugom preko dvorišnog zida.

– Izgleda da je cijelo selo bilo vani te večeri.

– Ljeti, ukoliko je dosta toplo, to zna biti slučaj. Ponekad i do dugo u noć. – , Jesi li vidio Annu?

– Vidio sam je kad je izašla iz mjesne dvorane s ostalim ženama i ušla u gostionicu Angel. To je bilo prije nego je Sammy pobjegao. Bili smo po poljima. Gospodin Jones mi je kazao kako ga tamo mogu voditi u Šetnju, ali samo u vrijeme kad tamo nema stoke na ispaši.

.Jesi li kasnije opet vidio Annu? – pritiskao ga je Trevor.

– Ne, sve do sljedećeg jutra, kad nisam uopće znao da je to ona. – David zaklopi oči. Bio je sretan dok je govorio o Anni kao maloj djevojčici, ali je malo govorio o njoj kao odrasloj djevojci. Trevor nije mogao zamisliti da mlada djevojka, koja upravo treba otići od kuće, može imati mnogo toga zajedničkog s osobom koja je retardirana, čak ako su se zajedno i igrali kao djeca. Iznenadna misao padne mu na pamet.

– Jesi li znao daje Anna trebala otići iz sela, Davide?

David potvrdno kimne glavom, – Rekla mijem-

– Kako si se tada osjećao?

– Tužno. Ali, njeni mama i tala su ostajali, pa sam mislio kako ću opet moći raditi za njih. Anna je obećala da će mi slati

razglednice. Znete, ja ih sakupljam. Imam i posebnu knjigu za njih. – Pode do ormarića, otvori ga i izvadi album. – Imam ih iz svih krajeva svijeta, – ponosno reče. – Svatko iz Llana, tko bi negdje otputovao na odmor, poslao bi razglednicu meni i mojoj majci, ima dosta Anninih.

Trevor otvori album.

– Stavljam ih unutra onako kako ih i primam. Malo su izmiješane, ali je Annine lako prepoznati. Njeni roditelji odlaze svake godine na isto mjesto, u Španjolsku.

Trevor vani začuje kako se automobil zaustavio. Digne se sa kauča i pogleda preko dasaka koje su prekrivale donji dio prozora. Laknulo mu je kad je ugledao Mikea Thomasa kako pomaže gospođi Morgan ustati sa suvozačeva sjedišta. Ako bude otkrio neki novi dokaz, jedno je sigurno. Neće ga pronaći u kući Morgan ovih.

Peter Collins je nosio poslužavnik s kavom i kolačima penjući se stepeništem puba do privremene radne sobe.

– Drago mi je vidjeti kako si se napokon udomaćio, Collinse. – Trevor podigne pogled s bilješki koje je upravo zapisivao.

– Da sam nisam otišao po ovo, nitko drugi to ne bi učinio. – Peter pogleda prema Sarah koja je radila za kompjutorom.

– Meni bez šećera i s malo mlijeka. – Sarah pritisne sljedeću tipku.

– Vrijeme je za nove ideje. – Trevor okrenu stolicu tako da ih je oboje imao na oku. – Jesi li uronio u slučaj, Petere?

– Ono što nisam uspio pročitati, saznao sam od Sarah koja me u to uputila.

– Dobro. – Trevor uzme šalicu kave koju mu je Peter pružio.

– Sarah, što misliš da bi prvo trebalo napraviti?

– Razgovarati s majkom pokojne Anne Harris, gospodine,

– Zašto?

– Zbog dvije stvari. Prvo, radi Anninog sata. Morao bi se pokazati značajan za istragu, zbog povreda koje su joj zadane

na zapešću ispod njega. Ali ne shvaćam ni kako, ni zašto su joj zadane.

– Ima nas, dakle, dvoje.

– Troje, – doda Peter,

– Sat je prilično neobičan. Mislim da bi vrijedilo istražiti gdje gaje kupila. Ili, ako je to bio poklon, tko joj ga je poklonio.'

Peter ponudi Sarah tanjur s kolačima, – Majka Anne Harris je navela u svojoj izjavi kako je Anna imala nekoliko momaka. Nakon obdukcije smo saznali da nije bila djeвица i da je imala seksualni odnos neposredno prije umorstva. Ako tražimo nekog drugog sumnjivca osim Davida Morgana. ljubomorni ljubavnik bio bi klasičan primer.

– Rekla si – dvije stvari -, Sarah. – podsjeti

– Njeno donje rublje koje nije pronađeno.

– Koje su mogli spaliti ili zakopali u polju. Molim vas nemojte predlagati da tražimo otiske prstiju nakon deset godina, – gundao je Peter,

– Možda ga nije ni nosila. Neke djevojke ljeti ne nose donje rublje, osobito ako znaju da bi im se moglo posrećiti.

– Želiš kazati kako nije nosila gaćice, jer je te noći namjeravala voditi ljubav, oprezno reče Trevor.

– Da.

– Zašto ja nikad ne mogu sresti takve cure? – požali se Peter.

– Porazgovarat ću s tvojom djevojkom.

– Da se nisi usudio. Joesphe.

– Što bi još trebalo pitati Anninu majku? – Trevor pogleda prvo Petera, a onda Sarah.

– Možda bi trebalo sastaviti popis svih njenih momaka. – usudi se dodati Sarah.

– Slažem se. Petere. imaš li još kakvih teorija osim ljubomornog ljubavnika!

– Možemo se raspitati je li Anna možda imala neprijatelja.

Nekoga tko bi joj zavidio na uspjehu. Njen otac je bio imućan trgovac antikvitetima. Netko mu je možda zamjerio što je nešto kupio vrlo jeftino, a prodao mnogo, mnogo skuplje.

– I dovoljno mu se zamjerio da ovaj njegovu kćerku udari sjekiroom po glavi.' – Trevor uzme svoju olovku.

– Zaboravi da sam to uopće spomenuo, – reče Peter, – samo sam glasno razmišljao.

– Ne mogu zamisliti neku ženu iz sela koja bi mogla ubiti Annu zato da bi preuzela glavnu ulogu u predstavi – Kralj i ja, – reče Sarah.

– Jesu li je ikad odigrali? – upita Trevor.

– Ne, a dramska udruga je i formalno raspuštena nakon mjesec dana, o tome su pisale čak i lokalne novine. Pitala sam gospođu James jesu li ikad poslije pokušali nanovo započeti, ali mi je odgovorila kako nitko nije imao srca toga se prihvatiti.

– Sarah zagriže u svoj kolač.

– Nisu imali srca. – Trevor se pokuša sjetiti gdje je već čuo tu frazu.

A onda se dosjeti kako je vikar lakoder upotrebljavao istu frazu kad je govorio o uređenju crkvenog dvorišta i groblja.

– Izgleda kako mnogi mještani misle da je srce sela bilo iščupano onog trena kad je netko ubio Annu Harris, – dodaje on zamišljeno.

Peter otvori svoju bilježnicu. – Onda kad ideš posjetiti Anninu majku?

– Ja ne idem, – Trevor se okrenu prema Sarah, – ti ideš.

– Ja? – podigne ona začuđeno pogled.

– Mislim da bi gospođa Harris voljela da je ispita ženska osoba. Možeš li zamisliti njenu reakciju ako bi je Peter ili ja upitali je li njena kći nosila gaćice one večeri kad je umorena?

– Hvala vam, gospodine, što imate povjerenja u mene. Neću vas iznevjeriti.

– Znam da nećeš. Ako želiš i njega. Peter ti može praviti društvo. Ali, to je tvoja odluka. Sarah. Intervju s njom je tvoje

zaduženje. Dogovori ga sto prije možeš. Odmah danas, ako je moguće.

– Da, gospodine.

Trevor preleti po svojim bilješkama. – Nadajmo se kako će Patrick uskoro imati neke rezultate za nas, računajući na sve one uzorke koje je prikupio profesor Robbins. Znači, za sada nam ostaje samo lokalna policija. Narednik Thomas, koji je zamijenio narednika Georgea kad je ovaj otišao u mirovinu, dolazi nam večeras na razgovor. U međuvremenu, ja bih mogao posjetiti bivšeg narednika, a sada samo gospodina Georgea,

– Želite li da vam dogovorim sastanak? – upita ga Sarah.

– Ne, Sarah, ali hvala ti. Imam njegovu adresu, pa ću lagano prošetati selom i svratiti mu u posjeta. Tako ću možda razmijeniti koju riječ s pokojim ljubaznim mještanimom.

– Ljubazni – pusta želja, – reče kiselo Peter.

– Sarah, imamo li fotografije samog uhićenja Davida Morgana?

– Da, gospodine. U ovoj fascikli. – Pruži mu je, a on je otvori i zagleda se u slike.

Peter mu je virio preko ramena. – Izgleda

– Vjerojatno stoga što je i bio užasnut. Nema nikakvih ogrebotina po licu.

– Ima li to kakvog značaja? – upita Sarah. Trevor zatvori fasciklu. – Za sada još ne

– I vi isto izlazite, inspektore Joseph? – zapita ga Rita James čim se Trevor sjurio niz stube, niti deset minuta nakon što su Sarah i Peter izašli iz puba.

– Da, gospođo James.

– Jeste li što otkrili? – bacila je mamac.

– Pružite nam šansu, gospođo James, pa nismo ni čitav dan ovdje, – molećivo će Trevor.

– Pružit ćemo vam sve moguće šanse, inspektore. Ali nećete otkriti ništa, što narednik George već nije otkrio prije

deset godina.

– To mi svi stalno govore, gospođo James, Ali, ne bi bio to što jesam, ako barem ne pokušam.

– Anna je bila tako draga djevojka. Ne mogu nikako zaboraviti zadnju večer kad je bila ovdje.

– Bila je toliko vesela. Neizmjereno sretna što se upisala na Akademiju za dramsku umjetnost i što je nastupala u mjesnom mjuziklu. Sjećam se kako sam stajala pokraj kuhinjskog prozora i stavljala Čaše u sudoper, promatrajući je kako prelazi cestu nakon stoje izišla iz puba.

Bila je lijepa kao slika i izgledala kao da nema briga u životu. Zastala je pokraj crkvene oglasne ploče, izvadila svoju maramicu i obrisala staklo u kuta ploče. Mora da je tamo ugledala neku mrlju, ali takva vam je ona bila djevojka. Svakome bi znala ugoditi, a voljela je i da selo lijepo izgleda. Dok je bila još malena, običavala je provoditi sate i sate u crkvenom dvorištu, zajedno sa Dajjem Pomoćnikom berući cvijeće kako bi mogla ukrasiti one grobove na kojima ga nije bilo. Tko je mogao i zamisliti da će je nekoliko godina kasnije Dai nasmrtno zatući sjekirama, i da ćemo stavljati cvijeće na njezin grob?

Trevor je jedva dočekao izaći na svjež zrak. Završio je s razgovorom, i žustro krenuo niz ulicu pokraj trgovina. Sve su bile pune kupaca i svi su buljili u njega. Neke su žene čak upirale prstom u njegovu pravcu, ali on se pravio da ih ne primjećuje. Upravio je pogled prema naprijed i nastavio hodati. Umirovljeni policijski narednik Stephen George živio je u posljednjoj kući, na lijevoj strani ceste koja je prolazila kroz selo.

– Ubojstvo u crkvenom dvorištu – bio je Stephenu Georgeu njegov zadnji slučaj. Narednik se odlučio za prijevremenu mirovinu u četrdesetoj godini, samo tri mjeseca nakon što je David Morgan osuđen. U nijednom spisu ne piše zašto je Stephen George tako rano napustio policijsku službu. Trevor se

nadao da će otkriti razlog.

– Znači, ipak želite razgovarati?

– Ja.

– Sada?

– Pa, ako vam to odgovara, – Trevor nije želio biti previše nasrtljiv.

– Upravo sam trebao predahnuti. A nikad ne znate tko može navratiti, zato, molim vas, uđite,

– Hvala lijepo. – Trevor otvori vrata i ratoborno uđe u dvorište. Koza je bila privezana u jednom kutu, ali su kozlići slobodno trčkarali. Jata kokoši i gusaka ključale su naokolo po prašnjavoj zemlji, dok su patke plivale po ribnjaku odmah iza vanjskih vrata. Bilo je i svinja na obližnjem polju, a nešto dalje pasle su i krave.

– Je li ovo vaša farma?

– Bolje bi bilo reći mali posjed, a ne farma. Pripadala je mom ocu. Kad je doživio moždani udar, napustio sam policiju da bih mu mogao pomoći. Umro je prije osam godina.

– Krasan posjed. – Trevor je to uistinu i mislio. Primijetio je dobro uhranjenu živinu i učinkovit raspored u dvorištu farme. I on je uživao odrastajući na roditeljskoj farmi u Cornwallu, ali ipak mu je laknulo, kad se njegov mlađi brat ponudio preuzeti farmu nakon smrti njihova oca. Farma mu je nekako ostala u krvi, ali nikad nije postala njegovom željom.

– Zemlja je dobra i nekako se snalazim. Radi nje i jesam tako rano napustio službu. – Podigao je pogled prema Trevoru.

– Nemojte mi reći kako niste bili znatiželjni?

– Uvijek je dobro znati kako se kolega policajac uspio tako rano riješiti službe.

– Sljedeće što ćete kazati je da samo radite svoj posao.

– Tako je. – Trevor zakorači ustranu, ne bi li izbjegao dva pijetla koja su se međusobno zakačila, ako vas baš zanima, nisam ni tražio da mi dodijele ovaj slučaj.

Stephen George se turobno nasmiješi. – S obzirom da dobro

poznajem policiju, znam da niste.

– Zanimaju me neke pojedinosti u slučaju Davida Morgana.

– Sve vam je u spisima.

– Prema mome iskustvu, spisi nam mogu ispričati samo jednu stranu priče. Nešto uvijek nedostaje u tim službenim spisima.

– Jeste li za pivo? Domaće je, a ja nemam vremena kuhati čaj preko dana.

– A ja sam na dužnosti, hvala,

Stephen udara nogom čizme koje su stajale na kamenoj stepenici. – Vi niste valjda jedan od onih besprijerodnih i savršenih policajaca?

– Nisam, – nasmije se Trevor.

– Sjest ćemo ovdje, na verandu. – Netko bi laj ostakljeni dio, koji je odvajao kuhinju od vanjskog dvorišta, mogao nazvati i staklenikom, ali veranda bi više odgovarala Imala je drvene okvire, većina stakala bila je napukla, a vrvjela je raznoraznim potrepštinama koje su služile za vođenje posla na farmi. Bilo je tu računa za hranu, užadi, čvrstih papirnatih vreća, kanti i zdjela, a po policama prašnjavih kutija s lijekovima, vitaminima i sredstvima protiv štetočina. Stephen podigne mačku s jedne pletene stolice i potjera psa koji je ležao na drugoj. Pruži čašu Trevoru, istovremeno otvarajući veliku trbušastu bocu.

– Uхватili smo pravog krivca. Taj sudac mora daje bio senilan, kad je pustio na slobodu Daija Pomoćnika.“

– To mi svi u selu neprestano ponavljaju. – Trevor sjedne na stolicu koju je mačka bila zauzela, a ona mu spremno skoči u krilo zadovoljno se uvijajući. On je pogladi, a ona počne prestići, što ga odmah podsjeti na njegov dom i djetinjstvo. – Upoznao sam vašu ženu.

– Bivšu. – Stephen napuni Trevorovu čašu, a onda ulije sebi.

– Ovo, – reče pokazujući rukom prema dvorištu, – nam je trebao biti novi početak. Jeste li oženjeni?

– Da.

– Onda vam je poznato koliko je teško odvojiti vrijeme za obitelj kad od vas u policiji očekuju da im budete na raspolaganju 24 sata dnevno, puta sedam dana u tjednu. Mi u provinciji smo više rastrgnuti od vas u gradu. Jedva sam viđao Angelu i djecu. Kad mi je otac doživio udar, ona mi je postavila ultimatum, ili policija ili ona i djeca. Odlučio sam se za nju, djecu i ovu farmu. Ocu je trebala cjelodnevna njega i trebalo ga je smjestiti u starački dom. Preselili smo se ovdje, a onda smo Angela i ja otkrili da nakon deset godina odvojenog života nemamo baš ništa zajedničko. Nedugo nakon toga ona se preselila kod svoje majke. A onda se upustila u vezu s učiteljem zemljopisa iz srednje škole. Vjenčat će se prvog kolovoza.

– Mora da vam je teško: Trevor je najednom osjetio veliku zahvalnost zbog svoje bračne sreće. Ona je došla kao zapanjujuće i neočekivano iznenađenje, nakon godina provedenih u sumnji hoće li ikad pronaći ženu koja će se slagati s njim – i s njegovim poslom.

– Naposljetku, stanuje mi dovoljno blizu, tako da mogu viđati djecu skoro svaki dan. Dolaze mi navratiti poslije škole, iako će uskoro otići na studij.

Trevor gutne pivo. Bilo je toplo i lošeg ukusa, ali se nije bunio. Izvadio je bilježnicu iz džepa. – Majka Anne Harris je izjavila kako je Anna imala nekoliko momaka. Jeste li ispitali nekoga od njih?

– Trojicu ili četvoricu iz šestog razreda.

Trevor osjeti da se Stephen George počeo braniti. – Imala je seksualni odnos te večeri kad je ubijena.

– Pročitao sam izvještaj patologa. Ona je bila zdrava i privlačna djevojka od osamnaest godina. Što biste očekivali? Opaticu?

– Jeste li možda nabasali na nekoga s kim nije trebala biti u vezi?

– Kao na primjer? – izazovno upita Stephen.

– Stariji Čovjek, vjerojatno oženjen.

Stephenovo se lice najednom pomračí. – S kim ste vi to razgovarali?

– Sa svima onima u selu s kojima sam mogao.

– A oni su u stanju ocrnili ime Anne Harris, sada kad se ne može sama braniti. To je prokleta smiješno. Ona je bila slatka i ljubazna djevojka.

Žestina s kojom je Stephen George nastupio, zaprepastila je Trevora.

– Jeste li bili zaljubljeni u nju? – upita ga

– Da, volio sam je, Tyrone James ju je volio, Bob Evans ju je volio. Isuse Bože. čak ju je i vikar volio. Nije bilo nijednog muškarca u selu koji je nije volio. Ali, to ne znači da smo s njom i spavali. Vidjeli ste njene slike. Bila je prekrasna. Ali slika ne može prikazati njenu osobnost. Jedan njen pogled i osjećali ste se predivno, jedan njen osmijeh i zauvijek biste izgubili glavu. To je bila Marilyn Monroe i Pollyanna u jednoj osobi.

– Jeste li možda bili njen ljubavnik? – Trevor ga direktno upita.

– Volio bih da jesam, – odvrati toplo Stephen. – Isti će vam odgovor dati svi muškarci u krugu od sto kilometara od Llana.

– Zatim odloži Čašu na pod od kamenih ploča.

– Imate moju riječ, da ovo neće ući u zapisnik.

– Neće ući u zapisnik? – ponovi Stephen George. – Ali, u zapisniku stoji da smo uhvatili onoga koji ju je ubio, Daija Pomoćnika. Želio bih da su vlasti imale više razbora i zadržale ga iza brave.

– Ona je te večeri imala seksualni odnos. Netko mora znati tko je bio taj njen ljubavnik.

– Dai Pomagač ju je silovao.

– Uzorci sjemene tekućine i stidna dlaka nađeni su na njenom tijelu, ah nikad nisu poslani na analizu.

– Imali smo riješen slučaj. Nisu nam ni trebali novi dokazi.

Trevor zamalo izusti. – Vi ovdje postupate potpuno suprotno, ali se odmah predomisli. Stephen George je bio spreman na svađu bez ikakvog povoda.

– Što su žene u selu mislile o Anni ?

– One su je upravo obožavale.

– A Anna nijednoj nije otkrila ime svog ljubavnika?

– Ukoliko je imala ljubavnika izvan kruga mladih momaka s kojima je izlazila, nije o njemu nikome govorila, barem koliko sam ja čuo. Anna je bila zaokupljena studijem. Živjela je za trenutak kad ce ostvariti svoje ambicije i postati alumtea. Viđao sam je u raznim automobilima kad bi je momci odvozili kući nakon noćnih zabava. Ima mnogo imućnih budi u susedstvu. i nisu to samo veleposednici. To je vrsta ljudi koja svojim sinovima kupuje sportske aute i Rolex satove za osamnaesti rođendan. Anna je bila na svačijem popisu gostiju za zabave. Bila je jako popularna.

– To sam i sam zaključio: – Trevor odloži svoju čašu piva na pod.

– Da se vratimo na vaše prethodno pitanje. Anna je bila od onih osoba koje su jednako voljeli i muškarci i žene. Ne mislim, pritom, kako je bila lezbijka. Te se večeri družila u Angelu s ostalim ženama iz dramske udruge. Imale su na raspolaganju samo jednu večer za uvježbavanje plesa, a i to vam dovoljno o njenoj osobnosti. Imala je tu sposobnost da može privući svakoga i poslali mu prijateljem. Po mojem mišljenju, to ju je i ubilo. Ponašala se prema Daiju Pomoćniku jednako kao i prema drugim ljudima. A on je cijenio to prijateljstvo više nego je trebao. Moja je pretpostavka daju je vidio s nekim te noći u crkvenom dvorištu, zatim ih je uhodio, sačekao da njen ljubavnik otiđe, a onda ju je zatukao sjekirom.

– Dakle, vi prihvaćate činjenicu da je te večeri bila tamo sa svojim ljubavnikom?

– Ništa ja ne prihvaćam. Ne mogu to dokazati, ali sumnjam

daje već bila s nekim kad je naišao Dai Pomoćnik. Ako je to i istina, nikad nisam uspio otkriti tko bi to mogao biti.

– Jeste li barem pokušali?

– U to vrijeme to nije bilo potrebno. Na sjekiri smo pronašli njegove otiske, a po licu je bio obliven Anninom krvlju. A sada, ako me možete ispričati, inspektore, jer imam još mnogo posla.

Trevor je koračao glavnom ulicom razmišljajući o tome da li da se vrati na farmu Stephena Georgea i ponovno ga zapita je li imao vezu s Annom Harris. A onda ugleda šankericu iz Angela, Lily Jenkins. kako izlazi iz trgovine mješovite robe noseći kutiju punu voća i povrća. Potrči, ne bi li je sustigao.

– Ukoliko idete prema pubu, mogu li vam ja to ponijeti? – ponudi joj svoju pomoć.

– Nije toliko teško, inspektore," reče ona sramežljivo.

– Nije ni tako lagano, Lily. – Uzme joj kutiju iz ruke. – Ono što ste danas rekli u baru o Daiju Pomoćniku, je li tako uistinu mislite?

– Kako on možda nije ubio Annu Harris? Da. mislim upravo tako. inspektore.

– Imate li kakav razlog?

– Sudac ga ne bi oslobodio da ne postoji ia sumnja kako on nije ubio Annu,

– Istina. I ne bi. – Trevor je bio razočaran što nije rekla ništa konkretnije. – Sjećaš li se kad je Anna ubijena?

– I nikad neću zaboraviti, inspektore.

– Ah, bilo ti je samo deset godina u to vrijeme.

– Moja sestra Poppy bila je iste dobi kao i Anna. Svuda su zajedno izlazile. Poppy je sada učiteljica i živi u Londonu.

– Je li i ona misli kako je Dai Pomoćnik ubio Annu? – Trevor ju je i dalje pritiskao.

– Policija je rekla kako jest, i nitko od nas tada nije posumnjao.

Dosjeti se kako je Stephen rekao da su svi u selu voljeli

Annu.

– Je li ti Anna bila draga?

– Anna je svima bila draga, bila je lako puna života. Ali. kad su muškarci u pitanju..., najednom je naglo zašutjela.

– Što to s muškarcima i Annom? – pokušava je potaknuti.

Lily se osvrne iza sebe, ne bi li se uvjerila da nikoga nema u blizini tko bi mogao čuti ono što je naumila kazati. – Anna ih je imala u velikom broju. Koga god bi poželjela. Čak je bila otela i Poppynoga momka. Sestra mi je doslovno poludjela. Bila sam u kući kad su se svadale oko toga, a Anna nije mogla ozbiljno shvatiti što joj Poppy želi reći i samo se smijala. Zatim joj je rekla: – U redu je, Poppy, samo sam ga posudila. Možeš ga dobiti natrag. – Naravno, moja ga sestra nije željela natrag. Trebali su se zaručiti, ali nakon toga do zaruka nikad nije došlo. Poppy se još nije udala.

– Znači, Anna je imala priličan broj muškaraca?

– Na desetine, inspektore Joseph. S jednim se sastajala u crkvenom dvorištu. Zato se ni ja ni Poppy nismo iznenadile kad su je tamo pronašli.

– Kako si saznala da se ima sastati s nekim baš u crkvenom dvorištu?

– Jer nam je to sama rekla, onda kad smo je vidjeli kako briše neke znakove s crkvene oglasne ploče.

– Kakve znakove? – Trevor se dosjeti što mu je Rita James bila govorila.

– Zastala je ispred crkvene oglasne ploče, izvadila svoju maramicu i očistila ugao stakla. Mora daje tamo ugledala nekakvu mrlju, ali takva vam je ona bila djevojka. Svakome je znala ugoditi, a voljela je i da selo lijepo izgleda. – Anna je imala jednog posebnog ljubavnika. Nije nam htjela reci tko je on. samo da je bogat i da zna sve što je o seksu potrebno znati. Rekla nam je da su dečki iz šestog razreda prava djeca u usporedbi s njim. On bi joj, s tankom olovkom za oči koju mu je ona bila poklonila, napisao vrijeme sastanka u uglu crkvene

oglasne ploče kadgod bi bio slobodan. Ukoliko bi bila slobodna, obrisala bi poruku u kutu i on bi znao da će doći na sastanak. Morate stvarno dobro pogledati da biste mogli vidjeti brojeve. Kazala nam je da je on jedini muškarac kojega bi mogla voljeti. Ali, ne i dovoljno jako, da bi radi njega napustila dramsku školu.

– I nikad ovo niste rekle naredniku Georgeu?

– Nikad nas nije ni pitao, inspektore. Osim toga, svi su mislili kako je Dai Pomoćnik ubio Annu.

– Jer nam je to sama rekla, onda kad smo je vidjeli kako briše neke znakove s crkvene oglasne ploče.

– Bio je u kutiji koju je policija vratila obitelji, zajedno sa ostalim Anninim osobnim stvarima. – Peter podigne vrećicu. – Sarah ju je uspjela uvjeriti da nam da i njenu haljinu. Evo je u policijskoj vrećici za dokaze.

– Dobar posao, Sarah. – Trevor skrene pogled na ekran. Judy Oliver je stajala pokraj lijesa Anne Harris i recitirala neku pjesmu. Bila je primjereno odjevena, ali nešto je bilo neobično s njenim cipelama. Pribilježio je to u svoju bilježnicu, a zatim isključio televiziju.

– Razgovarala sam nasamo s Anninom mamom, gospodine, baš onako kako ste mi savjetovali. – Sarah izvadi iz torbe svoju bilježnicu i otvori je. – Rekla mi je da nijedan komad Anninog donjeg rublja nije nedostajao, barem koliko se ona može sjetiti. Isto je rekla i naredniku Georgeu.

– Zato mjesna policija nije nikad spominjala donje rublje, – doda Collins. – Nisu ni znali gdje ga tražiti.

– Majka je također priznala, da bi Anna ljeti rijetko oblačila gaćice kad bi izlazila navečer. Zatim je rekla da nikad prije nije vidjela sat, već joj ga je policija prvi put pokazala. – Sarah okrene novu stranicu.

– Bila je sigurna kako joj ga nitko iz obitelji nije poklonio. Dva mjeseca prije nego je ubijena proslavila je svoj osamnaesti rođendan, ali njena se mama nije mogla sjetiti da gaje vidjela

među ostalim darovima. Nije nam mogla ni potvrditi da sat nije Annin, jer je, kako kaže, njena kći imala mnogo nakita. Rekla je, doslovno, – Sarah ponovno pogleda u svoje bilješke. – Momci su joj uvijek poklanjali nakit, a ona bi ga spremila u gornju ladicu svog toaletnog stolića.

– Zar nije znala da je sat vrlo vrijedan? – upita Trevor.

– Annini predmeti imaju za gospodu Harris samo sentimentalnu vrijednost, gospodine. Bilo je bolno slušati je kako priča o svojoj kćeri – i svom mužu. Kao što je rekla, jednog je dana vodila uspješan posao antikvara zajedno s voljenim suprugom, prekrasnom kćeri i udobnom kućom. Sljedećeg je dana pokopala svoju kćer, a nekoliko dana kasnije i svog muža. Popio je previše tableta za spavanje nakon Anninog sprovoda. Nije mogla podnijeti ostati živjeti u selu, pa je prodala i radnju i kuću.

– Znači da Anna nije nikad nosila sat pred svojim roditeljima. – Trevor osjeti kako njegova teorija o oženjenom ljubavniku dobiva na snazi.

– Kad se gospođa Harris preselila, sve je Annine stvari spremila u kutije. Nije ih se htjela riješiti, pa ih je ostavila u slobodnoj sobi. Odvela me gore u sobu, i nas dvije smo sve pretražile. Našli smo i praznu kutiju za nakit s ovalnim udubljenjem.

– Je li odgovara sata'?

– Moguće, gospodine. Mislila sam da možda najprije želite poslati sat na DNA analizu, pa ga nisam dirala. Eno ga u policijskoj vrećici za dokaze, a tamo je i haljina.

– Bravo, Sarah. Vidi se da imaš vrline prvoklasnog detektiva, – polaska joj Trevor.

– Na kutiji je otisnuto ime firme – Evan Evans i Jones. To je prvoklasna lokalna draguljarnica.

– Gdje im je sjedište.' – upita Trevor,

– Llandeilo.

– Sutra ujutro ćete vas dvoje otići lamo. – Začuvši korake

vani na stepeništa, Trevor prestade govoriti. Začu se kucanje na vratima.

– Inspektore Joseph?

– Molim vas, uđite, gospođo James.

– Mike – narednik Thomas – je dolje. Želio je da vas obavijestim. A i pitala sam se hoćete li sići na večeru. Posebnu ponudu čine sabljarka i odresci od vepra. Brzo ćemo ostati i bez jednog i bez drugog.

– Stižemo, gospođo James. – Trevor spremi svoju bilježnicu.

– Mislim da ovom mjesnom policajcu ne trebamo previše vjerovati, – reče Peter.

– Ne znam baš, – reče oprezno Trevor. – On dobro poznaje selo i mještane, ali bi mogao štogod prešutjeti radi interesa mjesne policije.

– Je li pošten?

– Skoro svakom policajcu netko želi postaviti takvo pitanje, narednice Collins. – Sarah Merchant je, jednako kao i drugi policajci u njihovoj postaji, dobro znala koliko je puta Peter Collins zaobišao pravila službe ne bi li postigao rezul! tale.

– Pružimo mu puno povjerenje i prihvatimo ga onakvim kakav jest, – reče Trevor.

– Ali nećemo pred njim raspravljati o rezultatima naše istrage?

– To ne treba ni govoriti, Collinse.

Gospođa James je govorila istinu kad je spominjala kako bi kuhinja mogla ostati bez jela od posebne ponude. Blagovaonica je bila prepuna mještana. Trevor ugleda bivšeg narednika Georgea koji je sjedio za stolom zajedno s retardiranim farmerom Bobom Jonesom. Tony Oliver je sjedio s Angelom George i još jednim čovjekom, za kojeg je Trevor pretpostavio da bi mogao biti učitelj zemljopisa koji ju je trebao oženiti. Nije vidio Judy Oliver. Gareth Morris, prodavač novina sjedio je s Tomom pekarom i dvije ženske osobe koje su im

vjerojatno bile supruge.

Mike Thomas ih je Čekao za šankom. Trevor predstavi Sarah i Petera.

Nakon rukovanja, Mike im reče, – Zamolio sam Ritu da nam postavi stol u prostoriji iza bara. Tamo nema nikoga dok ne stignu igrači domina, a to je tek oko devet i trideset. Krigla piva i nekoliko partija domina su vrhunac tjednog društvenog života za neke ostarjele penzionere iz okolice.

Slijedili su ga do prostorije s četiri stola i šesnaest stolica. Kao što je Mike i rekao, bila je potpuno prazna.

– Ne mogu dugo ostati, – upozori ih Mike. – Naručio sam odrezak od veprovine, pržene krumpire i salatu. Ako ste ljubitelji neobičnih predjela, preporučam vam jetrenu pogaču i zob omotanu slaninom,

Peter napravi grimasu gađenja.

– To je zdravo, narednice Collins.

– Zašto li i Sarah ne biste otišli naručiti za nas? Ja ću isto što i narednik Thomas. – Trevor sjedne. – Imate li koga kod Morganovih?

– Pozornika Alana Williamsa, iskusnog policajca, ali ne očekujem večerasneke probleme. Ima previše svijeta uokolo sela i u njemu. Ako se nešto ima dogoditi, dogodit će se kad svi budu spavali, a onda ću ja već bili tamo.

– Nadam se da ćete imati mirnu noć, – Trevor mu ozbiljno reče.

– Jeste li vi bili u policiji u vrijeme kad je ubijena Anna Harris, narednice Thomas? – Peter Collins stavi krigle Guinnessa ispred sebe i Trevora. Sarah ga je slijedila s mineralnom vodom za sebe i Mikea.

– To je bio prvi slučaj na kojem sam radio. Bio sam početnik od devetnaest godina. Iskopao sam negdje svoju bilježnicu iz te godine.

Izvadi je iz džepa.

– Možete li sjetiti samog slučaja? – Trevor pomaknu

podložak za pivo ispod krigle.

– Vrlo dobro ga se sjećam. To je slučaj koji je potresao svakog u ovom kraju. Nije da i prije nismo imali ozbiljnih zločina u središnjem Walesu, ali svi su se oni dogodili u krugu obitelji. Farmer bi ubio svoju ženu ili bi žena ubila njega. Sjećam se da sam bio zaprepašten da svi uzorci koje je prikupio patolog nisu poslani u laboratorij. Profesor Robbins je bio savjestan. Gledao sam ga dok je radio obdukciju. Dio moje obuke, – objasni on.

– Svi smo to prošli." Peter potegne dobar gutljaj piva.

– Pitao sam narednika Georga, zašto nije poslao na analizu sve, a ne samo neke uzorke. Odgovorio mi je, kako nema razloga ispitati sve uzorke, jer je očito da je David Morgan krivac. Više laboratorijskih nalaza povećalo bi nam troškove istrage i smanjilo budžet, koji ionako nije velik."

– Na koje ste uzorke posebno mislili? – upita ga Trevor.

– Sat koji je netko, nakon ubojstva, prikopčao na njen zglob.

– Jeste li znali za povrede ispod sata?

– Čim smo uklonili sat, niste ih mogli ne opaziti. Našli smo i mrlje od sperme na njenoj haljini. Smatrao sam da ih treba usporediti s Davidovom krvnom grupom. DNA analize onda nisu bile uobičajene – barem ne ovdje.

– Ima li još nešto?

– Čitajući svoje zabilješke iz tog doba, palo mi je na pamet kako bih ja u današnje vrijeme drugačije vodio ovu istragu, – nije da je baš priželjkujem, hvala lijepo. Ali policija se znamo promijenila u zadnjih deset godina.

Lily je ušla noseći večeru, i Mike sačeka da je posluži, prije nego nastavi govoriti. – Kao što sam već spomenuo, bilo mi je devetnaest godina kad je ubijena Anna Harris. Nismo se kretali u istom društvu, ali sam je poznavao.

– Zar i u ovoj zabiti postoji društveno raslojavanje? – Collins prelježe žele od ribiza preko svog odreska.

Mike se nasmije. – Klasna borba je prisutna i vrlo živa u

središnjem Walesu, narednice. Crachachi puni novca.

– Što je to? – upita Peter.

– Crachach je velška riječ za elitu ili mondeno društvo – one koji svoju djecu šalju u privatne ili čisto velške srednje škole. Oni se ne družu s djecom iz općinskih zgrada, kao šio sam ja. Ta dva tabora ne piju u istim puhovima i ne kupuju u istim trgovinama. Ali, poznavao sam Annu Harris iz viđenja, kao i po čuvenju.

– Kakav je glas pratio Annu Harris? – Trevor posumnja kako on već zna odgovor na ovo pitanje.

– Šarala je naokolo, ali je bila izbirljiva. Prema riječima jednog mog prijatelja, koji je radio honorarno na televiziji zajedno s Annom, bila je ambiciozna i opsjednuta uspjehom. U studijima u Llandaffu dobila je nadimak – Brut, jer je bila u stanju svakome zabiti nož u leđa, samo da bi uspjela. Govorilo se da bi spavala sa svakim, tko bi je mogao upoznati s nekim redateljem ili producentom. Čak se pričalo da se na taj način probila na Akademiju za dramsku umjetnost, ali mislim da je to izraz čiste ljubomore od strane onih koji se nisu uspjeli upisati.

Trevor se u trenutku uzbudi. ..Imate li neku ideju tko bi mogli biti ti njeni nepoznati ljubavnici?

– Kao što sam i prije kazao, nisam je osobno poznavao. A sve što bih ostalo mogao reći. samo bih ponavljao tuđa neutemeljena ogovaranja, – Collins ubrusom obriše usta. – Više je zločinaca uhvaćeno na temelju takvih ogovaranja, nego na temelju istražnih radnji, narednice Thomas.

– Oprostite. – reče Mike Thomas i posegne za svojim mobitelom koji je zvonio. Slušao je nekoliko minuta, a onda zarežao. – Bit ću tamo za deset minuta.

– Kuća Morganovih? – upila Trevor.

– Rulja ga želi linčovati. Williams je već zatražio pojačanje.

Trevor se već podigao sa stolice. – Mi ćemo vas odvesti.

Gomila gnjevnih ljudi opkolila je kuću Morganovih. Trevor je očekivao golobrade mladiće, ali lamo se skupilo više od

stotinu ljudi svih uzrasta, od starih ljudi i žena pa sve do beba u kolicima i njihovih majki.

Mike Thomas iziđe iz vozila i podiže ruke ne bi li smirio gomilu. Ali, rulja nastavi urlati, psovati i bacati drvlje i kamenje. Uniformirani policajac stajao je pred kućom, očajnički pokušavajući ostaviti dojam kako nije zabrinut. Trevor odmah primijeti da su svi bačeni predmeti pali podalje od njega. Ali, dva su vrtna patuljka već ostala bez glave.

Mike Thomas se nije pokušavao probiti kroz gomilu. Jednostavno bi potapšao po ramenu čovjeka ispred sebe, ovaj bi se okrenuo, pogledao ga i uklonio se sa strane. Tako se u trenu našao rame uz rame sa svojim kolegom pred ulaznim vratima.

Collins pokuša krenuti za njim, ali ga Trevor zadrži.

Mike započne mirno govoriti, uobičajenom jačinom glasa. Rulja se najednom utiša.

– Svi znate tko sam ja. Ja, međutim, ne znam Što vi radite ovdje...

– Istjerujemo ubojicu, – zaviče jedan čovjek.

– Prije nego ubije nečiju kćer ili sestru, – urlao je drugi.

– Umukni. – viknu netko. – Pusti neka narednik govori.

– David Morgan je već bio u zatvoru. Sudac gaje pustio na slobodu...

– Kako bi opet mogao ubijati, – histerično

– Zar zaista mislite, gospođo Protheroe, da bi on to mogao učiniti dok pozornik Williams i ja pazimo na njega? Bit ćemo ovdje cijelu noć, to vam mogu obećati.

– Onda je on u kućnom pritvoru?

– David je slobodan čovjek i može otići gdje god zaželi.

– Pa, zašto ste onda ovdje?

– Ne bili li vas spriječio u namjeri da završite na sudu zbog nanošenja teških tjelesnih ozljeda- ili nečeg još goreg. Otiđite kući i ostavite policijske poslove profesionalcima. Mislim daje ovo uljudna zamolba. U protivnom, ja ću za minutu izvaditi

svoju bilježnicu i početi pisali kazne zbog remećenja javnog mira i reda.

– Oni su došli rehabilitirati Daija Pomoćnika. – Gospoda Protheroe pokaže prstom na Trevora, Sarah i Petera.

– Oni su ovdje da bi ponovno proučili slučaj. To je standardni postupak kad sudac poništi presudu, gospođu Protheroe. Laku noć.

– Proklete ulizice, – promrmlja ona prolazeći pokraj Trevora.

– I vama laku noć, gospođu. – zaviče Peter za njom.

Trevor zaskoči nekog dječaka. – Tko vas je nagovorio da dođete ovamo?

On slegne ramenima.

– Mogao bi ga je Trevor.

– Netko je slušao razgovor gospodina Georgea, gospodina Morrisa i velečasnog Olivera koji se odvijao u Morrisovoj trgovini. Govorili su kako će Dai Morgan dobiti milijune kao odštetu za zatvorske dane. Bit će slobodan, bogal i rugat će se svima, dok će Anna ostati trunuti u vlastitom grobu,

– Mislim da ne treba čemu će poslužiti“, doda Peter.

– I ne treba limare u draguljarnici.“Trevor se popne na kat i nazove Mikea Thomasa u kući Morganovih. Nakon što ga je Mike uvjerio kako nije bilo nikakvih nereda tijekom noći. upalio je televizor. Ponovno je gledao film s Anninog sprovoda, kad je zazvonio telefon i on podigne slušalicu,

– Trevor Joseph.

– Ovdje vaš omiljeni patolog.

– Patrick, lijepo vas je čuti. ima li kakvih rezultata?

– Ne znam samo odakle započeti.

– Počnite od rane na zapešću ispod sata.

– Robbins je štapićem izvadio uzorke. Sadržavale su krhotine stakla, zlata i kamena, pomiješane s krvlju i komadićima kosti. Krv je pripadala Anni Harris. Zlato je od devet karata, a staklene krhotine su tanke i polirane.

– Poput stakla na satu? – Tako je. –
– Ali, sat je pronađen netaknut. – I ja isto tvrdim...
– Kažite mi samo činjenice. Što je sa sjemenom i stidnom dlakom?

– DNA sjemene tekućine je djelomično razlomljen. ali odgovara pronađenoj stidnoj dlaci. Pronađite sumnjivca i mi ćemo ustanoviti je li on taj koji je u noći ubojstva imao seksualni odnos s Annom Harris, ili pak nije. Vaši službenici ga već traže u bazi podataka, i do prije deset minuta nisu još pronašli onoga koji bi mu odgovarao. Ali, baza podataka je utemeljena tek 2003, Ako do tada nije bio kažnjavan, neće ga ni biti ni u bazi podataka.

– Ali taj DNA ne pripada Davidu Morganu?

– Ne, on je dobrovoljno pristao na davanje uzoraka i dozvolio nam da ih pohranimo u arhivi. Njegov odvjetnik se nada kako će tako dokazati nevinost svog klijenta. Za sada smo samo potvrdili, kako te noći nije imao spolni odnos s Annom Harris. Niste me pitali za tkivo ispod noktiju.

– Jeste li uspjeli izdvojili DNA?

– Djelomično. Iona ne odgovara onoj uzetoj iz sjemene tekućine i stidne dlake. Našli smo i tragove laka za nokte zajedno s tkivom. Svijetlo crveni. Moguće da je Anna Harris ogrebla svog napadača po ruci.

– Imamo njen sat i haljinu koju je nosila u noći ubojstva. Još uvijek su u policijskim vrećicama za dokaze. Ako ih damo na analizu, hoćete li nam vi objasniti rezultate?

– Štogaod vam bude i kadgod vam bude potrebno, samo se javile, Trevore.

– Hvala vam, Patrick, jako sam vam zahvalan.

Trevor unese još neke bilješke i, želeći još jednom pregledati crkveno dvorište, side niza stepenice.

Rita James brzo izleti iza šanka i presretne ga u hodniku. – Nemili događaji, ono noćas kod Morganovih.

– Da. gospodo James

– Mike Thomas i pozornik William bili su tamo cijelu noć."
– To je jutros potvrdio narednik Thomas.
– Jeste li ga vi nazvali?
– Prvo što sam jutros napravio.
– Lily. – Rila James oslovi svoju šankericu dok je izlazila iz kuhinje.

– Donesi ono cvijeće i Čokoladne bombone koje je Stephen George donio jučer i stavi na stol Oliverovih.

– Proslava? – upita Trevor.

– Rođendan Judy Oliver.

– A Stephen George joj šalje cvijeće?

– Oni su brat i sestra, inspektore.

– Dakako, – namršti se on, – Kad sam prvi put susreo Angelu George i Judy Oliver rekle su mi da su šurjakinje,

– Bliskije od mnogih rođenih sestara, bez obzira na razvod. Izlazite?

– Samo nakratko, gospođo James.

Trevor je stajao pred pubom i pokušavao se staviti u kožu Anne Harris. Prešao je cestu i zagledao se u crkvenu oglasnu ploču. Izvadi olovku koju mu je dala Sarah i napise nešto na staklu. Bilo je teško razaznati što je pisalo, ali je olovka ipak ostavila vidljiv trag na staklu. Lukav način ugovaranja sastanaka, ukoliko netko ne izbriše poruku. A za to pak postoji i vrlo mala mogućnost.

Otišao je do daščare i sjeo na nadgrobnu ploču. Misli su mu navirale ogromnom brzinom. Patrick je dokazao iz uzoraka koji su uzeti s Anninog tijela kako je ona susrela dvije osobe nakon Stoje izašla iz puba. Te je dokaze Stephen George namjerno zapostavio. Prvo, čovjek s kojim je vodila ljubav. Čovjek koji nije imao policijski dosje, i koji joj je možda – a možda i nije – poklonio taj sat. Zasižno čovjek koji s njom nije želio imati javnu vezu. Vjerojatno stoga što je oženjen. A onda se susrela sa svojim ubojicom kojeg se može identificirati, jer ga je Anna ogrebla neposredno prije nego što

je izdahnula. Dokaz o identitetu te osobe nalazi se ispod njenih noktiju. Zašto Stephen George nije te uzorke poslao na analizu? Je li Annin ljubavnik već bio otišao kad ju je ubojica napao?

Trevor pokuša zamisliti samu Annu na mjestu gdje je upravo sjedio i ubojicu koji joj se šulja za leđima. Bilo bi mračno oko grobnice, čak i za vrijeme mjesečine. Ako se došuljao iza debla tise, možda ga je mogla čuti, ali ne i vidjeti sve dok je nije udario. A onda je već bilo prekasno. Jedan jedini udarac, rekao mu je Patrick. Pala je, ali je trebalo par minuta da izdahne, i u tim je minutama ispružila ruku i...

Najednom se sjeti firmaš Anninog sprovod a, skoči s grobnice, otrči natrag prema pubu i gore uza stepenište.

„Je li vam dobro, inspektore? – Vikala je za njim gospođa James.

– Odlično sam, gospodo James. – Zatvorio je vrata i upalio televizor i DVD.

– Hajde više, – mrmljao je prevrćući po filmovima.

– Imamo novosti za tebe, Joseph. – Peter uđe, a Sarah odmah iza njega.

– Samo trenutak. – Trevor napokon pronađe snimku koju je tražio i pritisne „play.“

Judy Oliver je stajala pred oltarom, licem okrenutim prema Anninom kovčegu i sakupljenom mnoštvu. Bila je blijeda i tresla se. ali je njezin glas ostao čist i jasan. Glas glumice koja je naučila držati govore pred publikom, bez obzira na svoje osobne osjećaje.

*– Ti mrtva ležiš, lijepa i mlada,
K'o smrtnik na svijet da si došla,
Nježna i rijetkih čari, sada
Prerano u smrt pošla.*

*A kad vas zemlja primi u svoja njedra.
I noga po njoj bude gazit vesela i vedra.*

*U jednom će trenu
Oči jedne svrnuti pogled blag.
Na grob jedan toliko im drag...*

– Elegija o Thyrzy – od Anninog najdražeg pjesnika lorda Byrona, – promrmlja Sarah, dirnuta izvedbom Judy Oliver.

Trevor je uopće nije Čuo. Zurio je u noge Judy Oliver. Nosila je smeđe sandale. Što uopće nije pristajalo uz njenu svečanu crnu haljinu. Ali odmah je bilo očito zašto ih je obula. Imala je zavoj preko desnog stopala.

– Nikad nećeš pogoditi što smo otkrili. – počne Peter. Čim je Trevor ugasio televizor.

– Postoje dva sata, – reče Trevor.

– Kako znate? – Sarah ga pogleda s divljenjem.

– Patrick je pronašao krhotine stakla s drugog sata u rani na Anninjoj ruci. Znam tko ih je kupio, ali ima li o tome kakav zapis?

– Bili su vrlo skupi i kupac ih je platio u gotovini, ali, – nasmiješi se Sarah, – ustrajala sam na tome da pregledaju knjige. Vlasnik se nije mogao sjetiti kupca, ali njegov otac jest.

– I on će pod zakletvom izjaviti da ih je kupio nitko drugi do Tony Oliver?

– Zar nam nećete priznati nikakve zasluge, Josephe? – gundao je Peter.

– Lily mi je otkrila kako je Anna imala jednog posebnog ljubavnika, koji je bio bogat i znao sve što treba znati o seksu. Mike Thomas je izjavio kako je čuo glasine da bi Anna spavala sa svakim tko bi je mogao upoznati s nekim redateljem ili producentom. A u selu postoji samo jedan Čovjek koji ima jake veze u svijetu show buisnessa. A on je napravio pogrešku kad je slične satove kupio svojoj ženi i ljubavnici.

– Ipak, ne shvaćam...

– Shvatit ćeš. Nazovi Mikea Thomasa. Reci mu da ćemo uhapsiti Judy Oliver zbog ubojstva Anne Harris. Možda ona

upravo ruča dolje u pubu.

– Kamo idete? – Peter ljutilo upita kad vidje Trevora da otvara vrata.

– Uhapsiti čovjeka koji je prikrivio zločin i pokušao izbjeći ruku pravde.

Stephen George je upravo sjedio na svojoj ostakljenoj verandi pijući pivo. Trevor zagrebe po staklu i Stephen mu otvori vrata. Pogleda Trevora pravo u oči i u istom trenu mu sine što dalje slijedi. Ali ipak, George napravi zadnji, malodušni pokušaj i obrati mu se razmetljivo.

– Ima li još pitanja, inspektore Joseph'?

– Samo jedno. Je li vam Tony Oliver pomogao da prikrijete Činjenicu kako je vaša sestra ubila Annu Harris?

– Ne.

– Je li to istina?

– Da. – Stephen ponovno sjedne. – Znao sam da je samo pitanje vremena, čim sam dočuo da je Daiju Pomoćniku uvažena žalba. Da sam znao gdje će ih poslati, davno bih se bio riješio uzoraka koje je profesor Robbins prikupio za vrijeme obdukcije. Kako su godine prolazile, nadao sam se da će ih netko jednostavno baciti.

– Jeste li vidjeli kako je Judy ubila Annu?

– Ne. Nazvala me na svoj mobitel. Bila je potpuno histerična. Mislio sam da je uhvatila Tonyja u naručju druge žene, jer on je uvijek šarao. Tada mi je rekla da je u crkvenom dvorištu. Otišao sam tamo i našao je kako sjedi na grobnici i gleda u Annino tijelo. Mislim da nije uopće shvaćala da je ubila Annu, sve dok nije svojim oštrim potpeticama nagazila na sat i otrgla naušnicu s njenog uha. Tony je Anni bio kupio i naušnice. Kako se Anna nije pomaknula niti pustila glasa, ona se potpuno slomila. Tada me je nazvala.

– Čija je zamisao bila staviti Judyin sat na Anninu ruku?

– Moja. Judy mi je rekla da su mnogi vidjeli Annu sa satom u pubu. Poslao sam je kući da donese svoj sat u zamjenu za

razbijeni. Mislio sam da je razbijeni ženski sat očit dokaz kako je ljubomorna žena izvršila zločin. A Judy je bila poznata po ljubomornim ispadima. Tony je napustio svoju karijeru kad su Judy bili optužili da je napala jednu od njegovih ljubavnica. Nije se nikako mogla složiti s tolikim brojem djevojaka koje su s njim radile. I to s dobrim razlogom. Uvijek je imao barem jednu sa strane, ako ne i više njih.

– A Anni nikako nije mogao odoljeti.

– Rekao sam vam istinu kad sam kazao da smo svi bili zaljubljeni u Annu. Ali, ona je bila izbirljiva. Željela je postati velika zvijezda, a Tony je još poznavao neke ljude iz tog posla.

– Samo stoje bio neoprezan i Judy je saznala.

– Ona je sumnjala na svaku ženu koju bi on pogledao ili s njom progovorio. Te je večeri vidjela Annu kako nosi skoro isti onakav sat kakav joj je on poklonio. Otišla je kući i pronašla u ladici njegova stola račune za oba sata, kao i račun za naušnice. Krenula je prema crkvi ne bi li ga susrela. Ugledala ga je kako zatvara crkvu nakon probe zбора ali, umjesto da krene prema kući, otišao je otraga prema daščari. Ona se sakrila iza stabla tise i čekala.

– I vidjela njega i Annu,

– Sjekira se nalazila na gomili drva za sječū, odmah iza drveta. Dai je iscijepao samo polovinu hrpe drva i nije ju spremio. Ne krivim ga...

– To je stvarno oholo s vaše strane, s obzirom da je on proveo deset godina u zatvoru zbog zločina koji je počinila vaša sestra. A vi ste mu to i namjestili, George.

– Nije bilo namjerno. Strgnuo sam haljinu s Anne, kako bi izgledalo kao silovanje koje je izmaklo kontroli. Namjeravao sam otvoriti istragu i brzo je zaključiti bez rezultata. Svake godine na desetine ubojstava širom zemlje ostaje neriješeno. A onda mi je Tony telefonirao sljedećeg jutra čim je pronašao Daija pokraj Anninog tijela. To je bilo upravo savršeno.

– Ali ne i za Daija Pomoćnika.

– Dobit će naknadu.

– Posjetit ću vas u zatvoru nakon što odslužite deset godina, pa ću vas onda pitati koja je cijena desetogodišnje robije, George.

Dva dana kasnije, ujutro oko sedam sati, Trevor je nosio svoj kovčeg i kutiju sa spisima prema automobilu. Rita James je bila u predvorju.

– Pozornica Merchant je rekla da danas odlazite, inspektore.

– Tek poslije vašeg izvrsnog doručka, gospođo James. Peter i Sarah će skoro sići.

– Žao mi je. Tko je mogao pomisliti da je žena poput Judy Oliver u stanju počiniti umorstvo? Znala sam da se kretala u svijetu show buisnnessa, ali ipak je bila vikarova žena. Evo, izvolite. – I otvori mu vrata. – Dajte mi ključeve pa ću vam otključati auto.

Trevor odloži kutiju na koljeno, prekopa po svojem džepu i pruži joj ključeve. Oboje pogledaju u pravcu crkve. David Morgan se borio s katancem na vratima daščare.

– On je jedna dobra duša koja je u stanju oprostiti, – promrmlja Rita.

– Uzrujalo ga je kad je vidio u kakvom je stanju crkveno dvorište.

Trevor zaključa kovčeg i kutiju u prtljažnik automobila, prijeđe cestu i uputi se stazom prema Davidu koji je upravo obio bravu na vratima daščare i gledao unutra.

– Prazna je, gospodine Joseph.

– Nadam se da će ti crkveni odbor uskoro kupiti novi alat.

– To je i mama rekla. Hvala vam, gospodine Joseph. Gospodin Smith je govorio da ćete do kazali kako nisam ubio Annu i vi ste to i učinili.

– Žao mi je što se to nije ranije dogodilo, Davide.

– Ovo sam ubrao za Annu u maminom vrtu. – David izvadi malu kiticu ruža iz svog džepa. – Mislite li da će joj se svidjeti?

– Mislim da hoće, Davide – i njoj moraš zahvaliti, a ne

meni. Sve dokaze koji su nam bili potrebni našli smo na njenom tijelu.

David otvori vrata crkve, skine kapu i zakorači u crkvu. Trevor gaje promatrao dok je hodao prema grobu. Okrenu se i ugleda gospođu Morgan koja je stajala na stazi. Ona mu pruži ruku i on je prodrma. Dolje su Peter i Sarah tovarili stvari u njezin kombi.

uživajte u svijetu knjiga

